

Кальченко & К°

Народная Воля

На прастор, на шырокі разлог
Выхадзі, мой народ, грамадою...

Якуб Колас

Пейджинговую связь
редакция обеспечивает
МОБИКОМ
пейджинг-система
(017) 222-46-51
(017) 222-46-52

НІДЗЕ ТАК ХУТКА НЕ РАСТУЦЬ ЦЭНЫ, ЯК У БЕЛАРУСІ

А Лукашэнка яшчэ ў 1994 годзе абяцаў, што пры яго ўладзе гэтага не будзе

НАВІНЫ

Ганчарыку забаранілі сустрэцца з працоўнымі

З актывам Брэсцкага абласнога аб'яднання прафсаюзаў сустрэўся старшыня Федэрацыі прафсаюзаў Беларусі Уладзімір Ганчарык.

“Я хацеў бы папрасіць прабачэння перад вамі за тую сітуацыю, што склалася ў рэспубліцы. Мне непрыемна, калі з высокіх трыбун гукаць адны заявы, а на справе адбываюцца іншыя”, — з гэтых слоў ён пачаў сваё выступленне. Як паясніў Уладзімір Ганчарык, ён схаў у Брэст, каб правесці некалькі падобных сустрэч, аднак сёння яму забаранілі сустрэцца з працоўнымі калектывамі Брэсцкага электралімбага заводу і адной з гаспадарак Кобрінскага раёна. “Паверце мне, будзе яшчэ горш”, — рэзюмаваў Ганчарык.

Валодзі КАЗЛОВІЧ.

Кафедральная капітула ў Віцебску

Святочным набажэнствам у віцебскай Кафедральнай касцёле Св. Барбары пачата святкавання юбілею аднаўлення арганізацыйнай структуры Рымска-каталіцкай касцёлы ў Беларусі.

Да 1991 года ўсе беларускія рыма-каталіцкія парафіі існавалі асобна. З 13 красавіка 1991 года па загадзе Папы рымскага былі створаны Гродзенская, Пінская і Мінская Магілёўская дыяцэзіі, а ў 1998 годзе да іх далучылася Віцебская. Святочнае набажэнства ў гонар гэтай падзеі адслужыў папскі нунцы ў Беларусі Дамінік Грушэўскі.

На свяце былі абвешчаны дэкрэт Папы Рымскага аб стварэнні (успершыню ў Беларусі) у Віцебскай дыяцэзіі Кафедральнай капітулы — біскупскага савета для дапамогі ў кіраванні дыяцэзіяй і для ўпрыгожвання культуры. Склад капітулы вызначыў сам біскуп. За асабістага заслугі ў служэнні Богу, за пацукі прынятыя за веру, святарам Антонію Лосю з Міёрскага раёна і Люцыяну Паўліку з Глыбоцкага раёна, манахы аршанскага касцёла Св. Язэпа і Адріана Рудкоўскага і свецкаму католіку Юзефу Маслоўскаму з Докшыцкага ўручылі залатыя медалі Папы Рымскага. Абодва святары за веру прайшлі сталінскія лагеры, сястра Адріяна была ў ссылай у Казахстане. Узнагароджаным таксама ўручылі асабістае пасланне Папы Рымскага з віншаваннямі.

Ірына МАРЫСКІНА.

Мітынг на брэсцкім рынку

На калгасным рынку Брэста працягваюць несаканскаваныя мітынгі падтрымальнікаў.

Падставы для мітынгаў стала забарона гандляроў на гандалі нехарчовымі таварамі. Штогод Брэсцкі гандляроў такім чынам вызвалілі месцы для гандлю расадзі, садавінай і агароднінай. Аднак заўсёды заставаліся адзін-два гандлёвыя рады для гандляроў нехарчовымі таварамі.

Сёння сваіх гандлёвых месцаў пазбавіліся каля 300 індывідуальных прадпрыемстваў. “Дадаўся сюды прадаўцаў, а таксама дзяцей, якіх усе яны выхоўваюць. Атрымаецца, што па рашэнні гандлёвага ўлад без сродкаў да існавання засталіся каля 3 тысяч брэсцчан”, — паведаміла БелаПАН намеснік старшын гандлёвага саюза прадпрыемстваў “Садзінічанне”.

Валодзі КАЗЛОВІЧ.

Міліцыянеры захацелі пакурыць

Пракуратура Кастрычніцкага раёна Гродна ўзбудзіла крымінальную справу ў дачыненні да двух міліцыянераў аб'яднання “Ахова”, якія ў канцы сакавіка ўкралі з тытунай фабрыкі “Неман” 1.682 пачкі шыгарэт.

Старшыня і сяржант міліцыі былі затрыманы ў выніку аперацыі па вышукowych мерапрыемствах супрацоўнікамі Упраўлення КДБ па Гродзенскай вобласці. Вядома, што адзін з міліцыянераў — сяржант — прызнаўся ў крадзяжы і выпущаны з-пад вартай да суда.

Павел ІВАНЕНАК.

Аляксандр Чыгір застаецца пад вартай

Да 20 чэрвеня працягваюць тэрмін утрымання пад вартай Аляксандра Чыгіра, сына былога прэм'ер-міністра Беларусі Міхаіла Чыгіра.

Аляксандр Чыгір абвінавачваецца ў крадзяжы атамобільных дэталей (артыкул 205 частка 4 Крымінальнага кодэкса). Разам з тым двое яго таварышаў, якія былі затрыманы разам з Аляксандрам 10 лютага і праходзяць па гэтай жа справе, ужо выпушчаны з-пад вартай пад падпіску аб нявысходзе: Васіль Быкаў — праз некалькі дзён пасля затрымання, а Сяргей Каліда — 10 красавіка.

Як адзначыў Міхаіл і Юлія Чыгір, зараз іх сын фактычна застаецца без абароны. 6 красавіка яго адвакат Аляксандр Пыльчанка быў збіты невадомымі ў Мінску. Ён атрымаў сур'ёзныя шматлікія траўмы, шпіталізаваны для правядзення аперацый і ў бліжэйшы час не зможа ажыццяўляць у поўным аб'ёме абарону Аляксандра. У гэтай сувязі трэба адзначыць, што Юлія Чыгір, якая звярнулася да следства з просьбай дазволіць ёй абараняць інтарэсы сына, было ў гэтым адмоўлена, хіба Крымінальна-працэсуальны кодэкс прадбачае такое права сваякам абвінавачваемых.

“Мы канстатую, — заявіў Міхаіл Чыгір, — што, не маючы ніякіх доказаў, следства працягвае ўтрымліваць нашу сына пад вартай. Больш таго, ён пакінуты без абароны, што з'яўляецца беспрэцэдэнтным выпадкам беззаказня”.

Міхаіл і Юлія Чыгір упушчаны, што справа іх сына поўнаасноўна сфальсіфікавана. Мэта гэтай фальсіфікацыі — напярэдні прэзідэнцкія выбары дэскрыдзітаваць Міхаіла Чыгіра, аднаго з прэтэндэнтаў на пасадку кіраўніка дзяржавы.

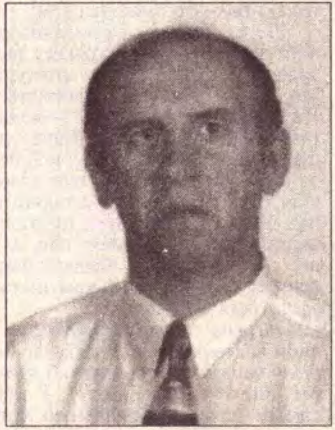
Гендзль БАРБАРЫЧ, БелаПАН.

“Народной воле” требуются молодые, энергичные, коммуникабельные руководители новых рекламных проектов.

Обращаться в рекламный отдел
УП “Народная воля”
по тел.: 206-69-04, 206-69-06.

ВМЕСТЕ И БАТЬКУ ЛЕГЧЕ БИТЬ

Широкая гражданская коалиция: какой ей быть?

10 апреля “Народная воля” опубликовала обращение группы известных политиков (Спандинас Бодинавич, Георгий Тарасевич, Павел Зявуч и другие) к кандидатам в президенты Республики Беларусь. Подписавшие под этим документом люди ратуют за создание широкой коалиции, за мобилизацию всех патристических сил. Заканчивается обращение предостережением — время не ждёт.

В самом деле, почему Владимир Гончарик, Семен Домаш, Павел Козловский, Евгений Крижановский и Михаил Чигир (я перечислил только тех претендентов, кто уже официально известен со своим желанием баллотироваться на пост главы государства) не объявляют о создании коалиции? Ведь издавна известно, что вместе и батьку легче бить.

Широкая гражданская коалиция многие считают единственным инструментом для победы демократии. Рассуждают так: поскольку никто из потенциальных соперников Александра Лукашенко на сегодняшний день не обладает таким же рейтингом, как он, значит, никто и не может победить его в одиночку. Отсюда и оружие победы — объединение всех противников нынешнего главы государства в широкую гражданскую коалицию.

Казалось бы, все просто и понятно. Остается только удивляться, как это кандидаты на пост главы государства до сих пор не могут понять, что они “несут перед белорусским народом персональную ответственность за то, чтобы шанс возврата страны к демократии и полному народовластью из-за недовольства ситуации и личных амбиций не был упущен”. Странно, тем более что никто из упомянутых претендентов против объединения, по крайней мере, публично не выступает. Но и реальных шагов в этом направлении пока не видно. Если не считать одного совместного заявления Владимира Гончарика, Павла Козловского и Михаила Чигира о том, что Александр Лу-

кашенко пытается нечестными методами вытеснить их из президентской гонки.

На мой взгляд, вся беда в том, что откровенно высказываются две тенденции, два подхода к созданию названной коалиции.

Согласно первому, нужно создавать максимально широкое гражданское объединение, в которое следует включить всех — мол, здесь найдется место и уже упоминавшимся кандидатам, и Сергею Гайдукевичу, и Сергею Калыжину, и Валерию Левоневскому, и Леониду Синицыну, и Александру Ярошук, и другим претендентам, словом, всем-всем-всем. Более того, авторы этой схемы предлагают ввести в коалицию прославленного чемпиона, модного артиста, Героя Соцтруда, известную женщину... Тем самым, по их мнению, удастся привлечь на свою сторону максимально широкие слои населения. А прямое сложение сил всех кандидатов и приведет к желаемому результату, ибо только оно обеспечивает мобилизацию ВСЕХ недовольных властью и сомневающихся избирателей.

Вторая схема коалиции ограничивает доступ в нее. Сторонники этого подхода не хотели бы вхождения в такое объединение лиц с репутацией приверженцев крайних взглядов. К примеру, включение туда Семена Домаша, который идет на выборы с под-

держкой Координационной рады демократических сил, или Михаила Чигира, из которого государственные СМИ вылепили образ штатного оппозиционера, по их мнению, принесет коалиции больше вреда, чем пользы. Да, с помощью этих кандидатов можно получить дополнительно примерно 10—15 процентов голосов (такую цифру называют социологи). Но проиграть можно еще больше, ибо значительная часть избирателей, готовая сегодня голосовать против Александра Лукашенко, еще не согласна одновременно отдать симпатии демократической оппозиции. И вряд ли весьма значительная прослойка пока политически не определившихся избирателей поддержит коалицию, в которой будут участвовать организации с имиджем радикальных.

Всем понятно, что нового президента Беларусь определит так называемое болото. Сегодня уже сложились отчетливо две группы — убежденные сторонники и убежденные противники Александра Лукашенко. Появятся на их позиции, видимо, невозможное. А вот от того, как проголосуют люди колеблющиеся, еще не сделавшие окончательного выбора, и будет зависеть имя нового президента Беларуси. А теперь представим себе такую ситуацию — в бюллетенях для голосования две фамилии: Семен

Домаш и Александр Лукашенко. Где-нибудь в глубинке сельский житель будет рассуждать примерно так: похоже, что Домаш — человек серьезный. Видимо, надо отдать свой голос ему. Но тут же “доброжелатели” подскажут: не голосуйте за Домаша, за ним стоит КРДС. В ответ сельский человек только пожмет плечами — что за КРДС такой? Тогда ему объяснят популярнее — это БНФ. И я полагаю, что в таком случае сельский человек скорее проголосует за Лукашенко, чем за то пугало, которое сделали из БНФ государственные СМИ.

Включение в коалицию партийных лидеров, независимо от того, какую конкретно партию они представляют, также может принести объединению больше вреда, чем пользы. Что ни говори, а партии имеют в обществе крайне низкий уровень поддержки, что было продемонстрировано еще на первых президентских выборах, когда партийные кандидаты Валерий Новиков и Александр Дубко оказались на последних местах по количеству набранных голосов.

И посему, может быть, стоит подумать о создании двух коалиций. В первую (центристскую) могут войти Владимир Гончарик, Павел Козловский, Евгений Крижановский... Во вторую (оппозиционную) — Семен Домаш, Михаил Чигир, лидеры партий, которые уже полтора

года работают вместе в Координационном совете оппозиционных политических партий.

Поэтому идея создания коалиции, в которой объединятся кандидаты, непосредственно не связанные с политическими партиями и движениями, выглядит, как мне кажется, более предпочтительной. Это, понятно, не означает, что такой коалиции нужно вообще порвать с партийными лидерами или ностальгиями других взглядов. Скажем, те же Гончарик и Козловский могут координировать свои действия и с КРДС, и с несправедливыми организациями, и с некоторыми партиями. Все ведь прекрасно понимают — помимо политики публичной, есть и политика кулуарная.

В любом случае существование двух блоков с условными названиями “центристский” и “оппозиционный” дает противникам Александра Лукашенко (по крайней мере, на сегодняшний день) куда больше простора для маневров, нежели если бы они уже сейчас объединились в один большой “коллаж”. Впрочем, эта ситуация характерна для сегодняшнего дня. Нельзя исключать и того, что завтра она может измениться. И тогда, возможно, два блока объединятся в одну действительно национальную коалицию противников Александра Лукашенко.

Владимир ГЛОД.

ПУЛЬС ДНЯ

Дзе адзін мільярд долараў?

Агенства “Ю.С.Ньюс”.

Прадстаўніцтва беларускага Міністэрства абароны ў сённяшнюю заяву расійскаму Агенству навіскаў навін, што “Беларусь зарэагіравала на 1 мільярд долараў, прадацыя зброі ды выкавае абсталяванне з 1994 па 2000 год”.

Незавяны чыноўнік таксама дадаў, што Беларусь уваходзіць у дзясятку найбуйнейшых экспартёраў зброі ў свеце. Яе галоўны прадвец зброі “дзяржаўнае прадпрыемства “Беліншпрамсервіс”, якое таксама займаецца мадэрнізацыяй убудаванняў адпаведна замовам замежных кліентаў.

У прыватнасці, паведамляе АНВ, прадпрыемства ажыццяўляе сур'ёзную мадэрнізацыю танкаў Т-72, якія абстабавваюцца дадатковай бранёй, беларускімі лазерна-аптычнымі прыладамі для існавання мажым абсталяваннем. Паводле дырэктара “Беліншпрамсервіса” Аляксандра Андрона, гэта спрыяла значнаму павелічэнню продажаў танкаў.

Найдаўня ўладзі перадалі гэтаму прадпрыемству выкавае гармад Сцяпаняна на ўскраіне Мінска, сказаў А.Андрон. Некалькі пабудоваў гармады цяпер пераўтвараюцца ў іхні для рамонту артылерыі ды іншага абсталявання. “Беліншпрамсервіс” пабудуе ў Сцяпаняны цэнтр выставы і гатэль. Як сказаў А.Андрон, гэтыя планы падтрымаў сам Аляксандр Лукашэнка.

Былы прэм'ер-міністр Беларусі Міхаіл Чыгір працягвае актыўную падтрымку да ўдзелу ў выбарах прэзідэнта, нягледзячы на тое, што яго самі падвяргаліся розсправам: жонка асуджана, сын арыштаваны, працягваюцца крымінальныя пераслед яго самога. Пра гэта Міхаіл Чыгір заявіў на прэс-канферэнцыі ў Мінску.

Цяперашнюю сітуацыю, калі невадомы нават дата выбараў, ён параўнаў з “падымаючым баксёрам”, вочы аднаго з якіх заяваў: “Больш шансаў і магчымасцяў у таго, хто ведае дату выбараў, — па ўладзі. Другі бок дзейнічае фактычна ўспяшліва”, — лічыць былы прэм'ер. Паводле яго слоў, ужо на гэтым этапе бачна, што выбары не будуць сумленнымі, адкрытымі, справядлівымі: пра гэта сведчаць “пагоўкі бруды і пакалёў”, якія “выліваюць” на незалежных кандыдатаў дзяржаўныя СМІ. Цяперашняя сітуацыя ў краіне пераконвае, што трэба як мага хутчэй змяніць становішча, сказаў Чыгір. “Паколькі я магу ўплываць на сітуацыю, у мяне мноства прыхільнікаў і ёсць адпаведная яшчэ з 1999 года перадавыяныя сістэма, буду браць удзел у выбарах”, — заявіў экс-прэм'ер. Ён лічыць, што ўсе зарэгістраваныя кандыдаты ў прэзідэнты ад дэмакратычных сіл павінны будучы сумесна абмеркаваць сітуацыю і зрабіць стаўку на аднаго, “больш праходнаго” кандыдата. Такая дамоўленасць, паводле слоў Чыгіра, ужо існуе. Вызначыць аднаго кандыдата ад дэмакратычных сіл да рэгістрацыі ён лічыць неразумным, паколькі яго могуць не зарэгістраваць або вывесці з выбарчай кампаніі нейкім іншым спосабам.

На думку Міхаіла Чыгіра, пэўную ролю ў выбарах могуць адыграць пазіцыя Расіі і расійскай СМІ. Былы прэм'ер паведаміў, што надаўна чакаў прэтэндэнтаў у кандыдаты на пасадку прэзідэнта — ён сам, Уладзімір Гончарык, Сямён Домаш і Павел Казлоўскі — наведлі Маскву, дзе правалі шматлікія сустрэчы. “Расійская эліта адхіляе Лукашэнка, гэта ўжо ясна, — сказаў Чыгір. — Хаця ёсць розныя пазіцыі: нехта прапаноўвае падтрымаць альтэрнатыўнага Лукашэнка кандыдата; нехта больш асяроджаны і раіць не ўмешвацца. Які пункт гледжання перамае, скажам, іхня, але супрацьстаяць паміж Масквой і Мінскам відавочна, і ніколі кіраўніцтва Расіі адкрыта не падтрымае Лукашэнка”, — упушчаны Міхаіл Чыгір.

Чацвёрка пабывала ў Маскве

Былы прэм'ер-міністр Беларусі Міхаіл Чыгір працягвае актыўную падтрымку да ўдзелу ў выбарах прэзідэнта, нягледзячы на тое, што яго самі падвяргаліся розсправам: жонка асуджана, сын арыштаваны, працягваюцца крымінальныя пераслед яго самога. Пра гэта Міхаіл Чыгір заявіў на прэс-канферэнцыі ў Мінску.

Цяперашнюю сітуацыю, калі невадомы нават дата выбараў, ён параўнаў з “падымаючым баксёрам”, вочы аднаго з якіх заяваў: “Больш шансаў і магчымасцяў у таго, хто ведае дату выбараў, — па ўладзі. Другі бок дзейнічае фактычна ўспяшліва”, — лічыць былы прэм'ер. Паводле яго слоў, ужо на гэтым этапе бачна, што выбары не будуць сумленнымі, адкрытымі, справядлівымі: пра гэта сведчаць “пагоўкі бруды і пакалёў”, якія “выліваюць” на незалежных кандыдатаў дзяржаўныя СМІ. Цяперашняя сітуацыя ў краіне пераконвае, што трэба як мага хутчэй змяніць становішча, сказаў Чыгір. “Паколькі я магу ўплываць на сітуацыю, у мяне мноства прыхільнікаў і ёсць адпаведная яшчэ з 1999 года перадавыяныя сістэма, буду браць удзел у выбарах”, — заявіў экс-прэм'ер. Ён лічыць, што ўсе зарэгістраваныя кандыдаты ў прэзідэнты ад дэмакратычных сіл павінны будучы сумесна абмеркаваць сітуацыю і зрабіць стаўку на аднаго, “больш праходнаго” кандыдата. Такая дамоўленасць, паводле слоў Чыгіра, ужо існуе. Вызначыць аднаго кандыдата ад дэмакратычных сіл да рэгістрацыі ён лічыць неразумным, паколькі яго могуць не зарэгістраваць або вывесці з выбарчай кампаніі нейкім іншым спосабам.

На думку Міхаіла Чыгіра, пэўную ролю ў выбарах могуць адыграць пазіцыя Расіі і расійскай СМІ. Былы прэм'ер паведаміў, што надаўна чакаў прэтэндэнтаў у кандыдаты на пасадку прэзідэнта — ён сам, Уладзімір Гончарык, Сямён Домаш і Павел Казлоўскі — наведлі Маскву, дзе правалі шматлікія сустрэчы. “Расійская эліта адхіляе Лукашэнка, гэта ўжо ясна, — сказаў Чыгір. — Хаця ёсць розныя пазіцыі: нехта прапаноўвае падтрымаць альтэрнатыўнага Лукашэнка кандыдата; нехта больш асяроджаны і раіць не ўмешвацца. Які пункт гледжання перамае, скажам, іхня, але супрацьстаяць паміж Масквой і Мінскам відавочна, і ніколі кіраўніцтва Расіі адкрыта не падтрымае Лукашэнка”, — упушчаны Міхаіл Чыгір.

Заслоны на шляху яшчур

Урад Беларусі забараніў увоз з неабеспечаных у сувязі з яшчурам дзяржаў усяк віду жывёл і птушак, прадуктаў збою, перапрацоўкі малака і сыравіны, атрыманай ад жывёл і птушак. Такі адзін з захадаў, што змяшчаюцца ў паставене Савета Міністраў, накіраваны на недапушчэнне заносу на тэрыторыю Беларусі інфекцыйных хвароб, агучыўных для жывёл і чалавека. Яна прынята ў сувязі з рознім пагаршэннем эпідэміялагічнай абстаноўкі ў дзяржавах Еўропы ў сувязі з захаваннем жывёл на яшчур, губкападобную энцефалапатыю і іншыя небяспечныя для жывёл і чалавека інфекцыйныя хваробы.

Гэтым дакументам таксама забаронены ўвоз у рэспубліку з неабеспечаных у сувязі з яшчурам дзяржаў каўбасных вырабаў, мясных кансерваў і кармоў, якія ўтрымліваюць бялкі жывёльнага па-

ходжання, без узгаднення з уладнаважанымі ветэрынарнымі службама. Акрамя гэтага, забаронена выкарыстоўваць для кармлення жывёл кармы жывёльнага паходжання незалежна ад месца іх вытворчасці, акрамя тых, што атрыманы ад перапрацоўкі малака і рыбы, а таксама тлушчу, выпрацаванага на беларускіх прадпрыемствах. Згодна з паставенай, усе аўтадарожныя пункты пропуску праз дзяржаўную мяжу Беларусі павінны быць абсталяваны дэзінфекцыйнымі бар'ерамі, а пропуск аўтадарожных сродкаў, што ўваджаюцца ў Беларусь, павінен ажыццяўляцца толькі праз праходжання такога бар'ера. У краінах у сувязі з закупкі сродкаў дэзінфекцыі Міністэрства фінансаў выдзеліў 100 мільянаў рублёў.

Аляксей АРЭШКА.

Пасол Вік удакладняе пазіцыю

Кіраўнік КНГ АБСЕ ў Беларусі Ханс-Георг Вік на пасаджэнні Кансультацыйнага савета апазіцыйных палітычных партый, які прайшоў 11 красавіка ў Мінску, праясніў сітуацыю вакол Каардынацыйнай рады дэмакратычных сіл. Нагадаем, што 10 красавіка КРДС прыняла заяву аб тым, што распаўсюджваюцца КНГ звесткі аб намеры КРДС байкатаваць прэзідэнцкую кампанію не адпавядаюць рэчаіснасці.

Пасол Вік паясніў, што такое меркаванне сапраўды змяшчае ў яго справядліва, якія ён рэгулярна перадае ў Вену, дзе знаходзіцца штаб-кватэра АБСЕ. Аднак гэтае сфармуляванае, паводле слоў Ханса-Георга Віка, не з'яўляецца яго ўласным меркаваннем. Ён толькі прыёў думку, што належыць незалежна ааналізаваць, якія не выключаюць і такога павароту падзей.

БелаПАН.

Саме нядалае рашэнне дзяржавы

Дэкрэт прэзідэнта № 8 “Аб некаторых мерах па ўдасканаленні парадку атрымання і выкарыстання замежнай бязвыплатнай дапамогі” з'яўляецца “самым нядальным рашэннем дзяржавы ў год 15-годдзя чарнобыльскай катастрофы”. Такую заяву зрабіў на прэс-канферэнцыі ў Мінску прэзідэнт беларускага дабрачыннага фонду “Дзеянне Чарнобыля” Гендзль Грушавы.

Паводле яго слоў, рэалізацыя дэкрэта неминеме прывядзе да скарачэння колькасці замежных грамадскіх арганізацый, жадаючых супрацоўнічаць з Беларуссю. “Нашы партнёры па гу-

манітарнай дзейнасці не разумеюць неабходнасці праходжання мноства бюракратычных працэдур”, — сказаў Гендзль Грушавы. Пры гэтым ён падкрэсліў, што дзейнасць замежных дабрачынцаў ні ў якой меры не з'яўляецца палітычнай. Міжнародная супольнасць, паводле слоў прэзідэнта фонду, зыходзіць з “простай чалавечай установаў”: калі краіне патрэбна дапамога, навошта ствараць дадатковыя цяжкасці?

Марат ГАРАВЫ.

Алесь ДРАБЧУК.

Гендзль БАРБАРЫЧ, БелаПАН.

Кто такой "гражданин по рождению"?

Как помнят читатели, в декабре 2000 года — январе 2001 года на страницах нашей газеты прошла полемика между юристами М.Пастуховым и Г.Василевичем по поводу трактовки понятия "гражданин по рождению". М.Пастухов утверждал, что эта норма имеет сугубо дискриминационную направленность, поскольку она лишает других граждан возможности претендовать на должность президента страны. Его оппонент оправдывал необходимость включения такой поправки в Конституцию и ссылаясь на опыт других стран, в частности, США.

Некоторые читатели серьезно задумались над проблемой и прислали в редакцию свои отклики. Сегодня мы публикуем выдержки из письма жителя г.п. Городея Несвижского района А.П.Буня. Вот что он пишет:

Представляется, что норма о "гражданинстве по рождению" присутствует в конституциях других стран... как метод ковенантной оценки принадлежности духа будущего президента. Духовная приверженность (лояльность) кандидата является категорией иррациональной и на стадии выдвижения с трудом поддается оценке. Вот почему используется этот метод...

Однако в цивилизованных странах нет места развешиванию общественного восприятия между понятиями "гражданин по рождению" и "гражданин по духу". И вероятность того, что гражданин, рожденный в колыбели своей родины, предаст ее интересы, практически исключена. Сам факт места рождения имеет как бы дополнительный продолжение в оценке национальной приверженности человека.

Иное дело — наша белорусская действительность: говорят одно, а делают совсем другое... В условиях навязанного властью абстрактного восприятия Родины, государства, нации, гражданства... исследуемая норма закона носит дискриминационный характер исключительно в географическом смысле.

Редакция специально оставляет письмо А.П.Буня без комментариев, полагая, что в цитируемых формулировках и так все ясно для одумчивого читателя. Тем не менее вопрос о толковании выражения "гражданин по рождению" с точки зрения дня не снят. Наоборот, он приобретает государственное и общественное звучание и требует разрешения.

Хотелось бы знать: будет ли нынешний белорусский парламент давать толкование этой норме? Или Центризбирком будет "вычеркивать" тех соискателей на должность Президента страны, которые не предоставят справку о том, что родились на территории Республики Беларусь?

Как решать проблему государственные мужи, политики, юристы?

СКАНДАЛ

Цюзяціна

У Тэатры юнага глядача — скандал. 3 пасады гаюльнага рэжысёра тэатра хочуч зняць Андрэя Андрасіка

Як вядома, пераэтэстацыя ўсёх творчых работнікаў прайшла раз у чатыры гады. Атэстацыйная камісія адносна А.Андрасіка, прызначаная дырэктарам тэатра Юрасем Бутам, ледзь не цалкам складалася з тэхнічных работнікаў, што яму падпарадкаваны. У камісіі няма ніводнага народнага, заслужанага і нават проста арыстата. Хіба што Мікола Лявончык, які з'яўляецца членам камісіі ў якасці члена ад асноўнай на гэце прэфексура. Узнікне пытанне: як можа такая камісія атэставаць гаюльную творчую асобу тэатра?

Па заканадаўстве, для гаюльнага рэжысёра работадатцаў з'яўляецца дырэктар. У гэтым ёсць нейкі абсурд. Бо калі тэатр называецца тэатрам, дык работадатца для ўсіх — гаюльны рэжысёр. Усе службы, ад аперыцыйных да дырэктарскіх, — для яго. Для той творчай думкі, якая ён ніколі і не рэалізуе. У сапраўдных тэатрах так і ёсць. Не гаюльны рэжысёр для дырэктары, а дырэктары для гаюльнага рэжысёра.

Андрэй Фёдаравіч Андрасік узначаліў тэатр у 1996 годзе. На той час тэатр амаль цалкам страціў усе свае аперыцыйныя і адміністрацыйныя службы, а дырэктарам стаў Юрасем Бут. Андрасік сабраў зусім сабой зразумела, вывучаў гэтае пытанне. Дзіўна! І гэта ў прафесійным дырэктары тэатра! У тэатры павінен быць дырэктар, а не гаюльны рэжысёр. Але многія з іх не вылучаліся масцішчым узроўнем.

Цюзяціна стала сімвалам пошласці, нізкага ўзроўню мастацтва.

З'яўленне ў тэатры А.Андрасіка адны сутрацілі маўкліва-абаякава, другія — наадзены тэатр — нават варожа. Аднак час размеркаваў усё па сваіх месцах. Тонкі густ А.Андрасіка, умелена падпарадкаваў партнёрскі дыялог, вобразнае бачанне і пабудова спектакляў у яго цаласнай, да дэталі закончанай выяве не маглі не даць свой плён. Акцёры пацягнуліся да Андрасіка. За яго арыянальнага зусім не падобнага ні па тэме, ні па сцэнічным рашэнні спектаклі "Маленькі лорд Фаунтлерой", "Палачанка", глядач у фінале дзіўніцца шкалам апаладментаў і крыкамі "Брава!".

І той факт, што работнікі тэхнічных служб тэатра па некалькі разоў глядзелі спектаклі, азначала поспех. Пільнае вока крытыкі замалювала высокай адзнакай.

Запрошаны з Масквы рэжысёр Мікалай Шыйко паставіў бліскучы спектакль па п'есе К.Гоцы "Шчаслівая жабрачка", які дапоўніў і значна ўпрыгожваў рэпертуар тэатра. І некалькі неспрытна пачала знікаць... Цюзяціна. І дзякуй Богу! І ганарыцца ёй тым... Але... Аказваецца, усё наадзена і ганарыцца няма чым, і поспеху ніякіх, і ўроку. Андрасік працягнуў не ўмее. І амаль

адназначны вывад камісіі: тэатр не патрэбен.

Стоп, панове! Па-першае, вы ўсяго толькі камісія, прызначаная чыноўнікам Ю.Бутам, які сёння выконвае абавязкі дырэктара. Па-другое, ёсць творчы калектыв, у якога чамусьці заблыліся спытаны, патрэбен Андрасік тэатру ці не?

Па-трэцяе, а хто з вас, паважаныя камісія, працаваў умее? Можна, вы, Ю.Бут? Ужо некалькі гадоў вы займаеце пасаду дырэктара, але я, даўбог, да сённяшняга дня не зразумеў, якую функцыю ў тэатры вы выконваеце? Наглядчыка? Наглядальніка? Выпадковага чалавека? Апроч загадаў — а-нічо-чо!

Даведка: Ю.Бута паставіў у Тэатры юнага глядача спектакль "Дзве двойкі", "Чатыры двойкі". Хопіць чуткі — рахуе "Восем двойок". Проста, пад папярэдняе выкарыстанне службовага становішча ў кар'еры мэтах: што ні кажа, а аўтарска ідуць.

Хто там кінуў у авангард? Вечны прафесійны Уладзімір Рулёў, намеснік дырэктара па гаспадарчай частцы. Гэта вы працаваў умееце? Башоўна, ды я адкажу словамі Жыгловы: "Ніколі нічога пунтага гэтымі рукамі не рабілася". Вы, Рулёў, ледзе ў чужы агарод — у рэжысёрскі, акцёрскі, мастацкі, выдалоць сябе за знаўцу ўсіх праблем, будучы пры гэтым поўным дэпутатам. А тым часам агарод, даручаны вам, увесё бальшм парос...

Ларыса Рулёва, гаюльны мастак. Нават на Ваших спектаклях то таго няма з дэкарацыяй, то гэтага, альбо яны ў такім выглядзе... Праўда, і Вас няма...

Ну а астатнія члены камісіі — Бог вам судзіць... Здыўка пазіцыя Міністэрства культуры. Мо таму яна такая неакрэсленая з-за новага міністра? Яму самому грунтоўна хочацца далучыцца да справы? Бо, кажучы, дакладны чыноўнік каў дышла... І вельмі добра забыў да нас на спектакль. А яшчэ каб і пагананіў з трупай. І ніякіх дакладаў не трэба. Будзем спадзявацца...

І апошняе. Андрэй Андрасік прыйшоў у ЦЮГ не заробляць грошы для сябе, не адкрываць у тэатры банкі, якія і малая прадаўцы, платныя тэлебачанні, пад чыноўніцкімі на чым дазваляе трымаць, а сімвалу — пад калігулаўска прытоны... І не дасць тое рабіць іншым. Яму патрэбен тэатр — казачны, радасны, удумлівы, мудры.

Анатоль ЖУК, заслужаны артыст Рэспублікі Беларусь, пісьменнік.

БЫЦЬ ЦІ НЕ БЫЦЬ?

Гамлетаўскае пытанне стаіць перад намі, беларусамі, — зможам мы і далей жыць на гэтай зямлі ці згінем?

4. Згоднікі

(Працяг. Пачатак у №66—68.)

Які народ — такі а і лідэры. У арлоў вырастаюць арлы, у варон — вароны, у авечак — бараны... Інішча быць проста не можа. А калі і з'явіцца нешта іншае за "шэрую масу", дык за ім проста не пойдуч. Вароны ніколі не прызнаюць сваім вожам арла, а авечкі папярэжваюць толькі за бараном.

У Турцыі не прызнавалі і абражалі Азала, у Партугалі — Саарэша, у Паўднёвай Афрыцы — Клерка... Але менавіта гэтыя лідэры, падтрыманыя мудрымі асобамі, а не "шэрымі масамі", змаглі хутка вывесці свае краіны з тупікоў.

У нас жа працягваюць абліваць брудна нацыянальна свято-мых лідэраў і з дзіцячым наўнясцю спадзяюцца на расійскіх халуду і згодніку.

Азлін з іх не мог і кроку зрабіць без падказкі Масквы. У той час як літоўцы, палякі, іншыя суседзі будавалі свае дзяржавы, ён пільз гадоў шала-ваўс узасос з расійскімі лідэра-мі і капіраваў іх металы па развалі эканомікі. Напэўна, нават не ведаў пра крыжыя рэвалюцыю Геніш: "Як жыць — дык жыць для Беларусі. А без яе ж зусім не жыць". Яны ж — гаюны закон для таго, хто ля руля.

Другі ўвесь час тараторыў аб нейкай згодзе з усімі. Будучы прафесарам, доктарам навук, ён так і не змог зразумець: якая згода можа быць паміж добром і злом, адмоўным электрычным зарадам і ладным, авечкамі і ваўкамі... Што ў нашым свеце і сусвеце ўладарыць універсальны закон адзінства і барацьбы супрацьпаласці. Калі яго не стане і наступіць "згода", дык нават усё зоркі разліяцца няведама куды.

А дэпутаты... Апублікаваць бы сёння іхны выступы ў парла-менце і шапсэлізавалі іхныя даўнясы і паглядзець, што ж яны прадаблялі. Гэта было б цікавейшае чытанне. Мы ўба-чылі б, што яны абсалютна нічо-га не бачылі далей свайго носа. Азлін тагачасны Беларусі на-родны фронт амаль усё аптадаў у развіцц краіны і спрабаваў пра-духцішча іпэрацыяны белы. За што яго прадставіў у парла-менце атрымаў дубінікам! Па-спіне, а публіка і іпэра праця-гвае злонныя напады на яго лідэраў, на яго ачкі.

Гэта не толькі наша бяда. Амаль усё народы прайшлі такое выпрабаванне. Успомнім Ісуса Хрыста. Як яго абражалі, як праследавалі правячыя асобы,

як адварочваліся ад яго бліжэй-шыя папелічкі. Але толькі пасля таго як яўрэй паверылі ў яго і яго ідэі, яны выйшлі на балышак развіцця. А колькі ганюў было забіта толькі за тое, што яны прыносілі кепскія, але прадзіўныя звесткі.

Колькі памяў у нас выліта на Пазыняка. А не было б яго — не было б і нас Дакларцыі аб незалежнасці і прэзідэнцкіх выбараў і не займелі б высокія па-сады яго наймацнейшыя сённяшня крытыкі.

Многія папракаюць яго за тое, што не паллжажэцца пад электарат, не працуе на ўласны імідж добранага дзяўдзі. Я такім крытыкам жаху: "А ці зможам прыгожа яху прайсці па Паўночным Ледавітым акіяне?". Канешне, не. Там можа рухацца толькі ледакол. Вось ролю леда-пытваеца ў свайго субсідэніка: "А ці не шкадуеце вы аб распа-дзе СССР? Не шкада яма ў сама-стойнай Беларусі?". Ён так падштурхоўвае, так правякае яго на падпёку імперыі на тое, каб унізіў гэтых беларусаў, якія на-думаліся адраджаць сваю дзяр-жаву.

Чуеш такое, і болей сціска-еца сэрца. Гэта ж якіх ёлупняў выхавала школа! У нейкай ступені зразумела, калі падобную атруту нясе той, хто прыхаў у Усходу. Але як зразумець такое сляпое служэн-не чужым інтарэсам, а не свайму народу — юнакам і дзяўчатам з Магілёўшчыны і Віцебшчыны, якія скончылі журфак Белдзяр-жуніверсітэта? Вядома, што ва ўніверсітэце іх не вучылі любіць Радзіму, не далі палітычна ведаў і па гісторыі свайго краю. Але ж у іх ёсць галава, вочы і вушы. Ну, чулі ж нешта пра Каліноўскага. Няўжо не чыталі яго запавет, пакінуты нам перад тым, як па-веселі яго рускія:

"Няма, браткі, большага ішчына на гэтым свеце, як калі чалавек у сапраўды мае розум і наву-ку. Тады ён толькі можа... жыць у дастатку і тады толькі, по-маўляючыся Богу, заслужыць неба... Але як дзець з ночы не ходзіць разам, так і не ідзе разам навука і праўда... і навука і праўда — гэта тая ж навука і праўда... ды пакуль яна ў нас будзе, у нас нічога не будзе, не будзе праўды, багатыя і ніякай на-вуцы, доўга нам, як скажы, вяр-тацца будучы, не для добра, але на пабыль навуку. Кажу, народзе, што тады толькі заўжэш ішчына, калі над табы масава не будзе".

Вось што сказаў нам наш Ісус Хрыстос і якую навуку нам пакінуў.

Жыццё пастаянна папярэ-жае гэтыя словы Кастуся Калі-

ноўскага. Вось свежыя доказы. Прыбыткі, палякі, чэхі вырваліся з-пад апёкі Масквы і пачына-юць ладзіць людскае жыццё. Бе-ларусы, украінцы жывуць па "яе галзініку" і самі бачыце як.

Многія стагоддзі нашы людзі служылі чужым. Дык ці варта здзіўляцца, што яны так ахвотна служаць сённяшняму рэжыму. Няма ніводнай вакант-най пасады. Усе заняты...

Варта сказаць "дзякуй" Лу-кашэнка за тое, што ён нібы рэнтгенам высвеціў грамадства. Цяпер мы ведаем, хто ёсць хто. Менавіта такое веланне дапа-магло Германіі і Японіі не толькі хутка падняцца з каленяў пасля цяжкай вайны, але і выбіцца ў сусветныя лідэры. Ведаючы склад свайго грамадства, вы-светлены таталітарызмам, яны пазбавілі права займаць кірую-чыя пасады тых, хто служыў ці спачувалі рэжыму. На іх вылучалі толькі тых, хто змагаўся з ім.

Яшчэ не было ў свеце нівод-нага выпадку, каб з крызісу вы-водзілі свой народ тых, хто туды яго завёў. Практыка сённяшняй Расіі, Украіны і Беларусі — якая таму папярэжэнне. Яшчэ не было ніводнага выпадку, каб пе-рамаглі таталітарызм тых сілы, якія садзейнічалі яго ўсталяван-ню. У нас на Беларусі, на жаль, змагаюцца з рэжымам тых, хто яго і спарудзіў, — былыя пап-елічкі Лукашэнка, камуністы, адстаўныя міністры...

Можна толькі здзіўляцца, з якой настырнасцю згоднікі Шуш-кевіч сарваў рэфэрэндум аб даве-ры Вярхоўнаму Савету і тым самым пахаваў унікальную ма-гчымуць дэмакратычным шляхам рушыць да лепшага жыцця. Можна толькі здзіўляцца нера-шучасці Шарычка і яго пап-елічкі за адказны момант, калі Лукашэнка перамагнаў дэпута-таў у палатніцы і агоняй веры ў сяброўства Масквы.

Можна толькі пазайздросціць Ціхіну, яго ўменню, з якім ён прайшоў іпмечам. А гэты загаварыў праймаў канвою прэзідэнцкіх выбараў у маі 1999 года, наладжаных Вярхоўным Саветам. Па-мойму, звычайныя студэнты толькі рабілі выглед, што пераахалкалі вы-барчай кампаніяй. Пры жаданні яны маглі ў любы час спыніць выбарчы працэс. Такое ўражан-не, што пуняны сілы вельмі ха-целі тых выбараў і нават ўказан-ня новага кіраўніка. І вось тых, хто павінен быў па-сапраўднаму арганізаваць кампанію і аб'явіць вынікі галасавання, раптам далі задні ход. Як гэта зразумець? Як гуляно на руку рэжыму ці палі-тычнаму слепату? А магчыма, усё іх дзеянні трымаліся на трох

ноўскага. Вось свежыя доказы. Прыбыткі, палякі, чэхі вырваліся з-пад апёкі Масквы і пачына-юць ладзіць людскае жыццё. Бе-ларусы, украінцы жывуць па "яе галзініку" і самі бачыце як.

Многія стагоддзі нашы людзі служылі чужым. Дык ці варта здзіўляцца, што яны так ахвотна служаць сённяшняму рэжыму. Няма ніводнай вакант-най пасады. Усе заняты...

Варта сказаць "дзякуй" Лу-кашэнка за тое, што ён нібы рэнтгенам высвеціў грамадства. Цяпер мы ведаем, хто ёсць хто. Менавіта такое веланне дапа-магло Германіі і Японіі не толькі хутка падняцца з каленяў пасля цяжкай вайны, але і выбіцца ў сусветныя лідэры. Ведаючы склад свайго грамадства, вы-светлены таталітарызмам, яны пазбавілі права займаць кірую-чыя пасады тых, хто служыў ці спачувалі рэжыму. На іх вылучалі толькі тых, хто змагаўся з ім.

Яшчэ не было ў свеце нівод-нага выпадку, каб з крызісу вы-водзілі свой народ тых, хто туды яго завёў. Практыка сённяшняй Расіі, Украіны і Беларусі — якая таму папярэжэнне. Яшчэ не было ніводнага выпадку, каб пе-рамаглі таталітарызм тых сілы, якія садзейнічалі яго ўсталяван-ню. У нас на Беларусі, на жаль, змагаюцца з рэжымам тых, хто яго і спарудзіў, — былыя пап-елічкі Лукашэнка, камуністы, адстаўныя міністры...

Можна толькі здзіўляцца, з якой настырнасцю згоднікі Шуш-кевіч сарваў рэфэрэндум аб даве-ры Вярхоўнаму Савету і тым самым пахаваў унікальную ма-гчымуць дэмакратычным шляхам рушыць да лепшага жыцця. Можна толькі здзіўляцца нера-шучасці Шарычка і яго пап-елічкі за адказны момант, калі Лукашэнка перамагнаў дэпута-таў у палатніцы і агоняй веры ў сяброўства Масквы.

Можна толькі пазайздросціць Ціхіну, яго ўменню, з якім ён прайшоў іпмечам. А гэты загаварыў праймаў канвою прэзідэнцкіх выбараў у маі 1999 года, наладжаных Вярхоўным Саветам. Па-мойму, звычайныя студэнты толькі рабілі выглед, што пераахалкалі вы-барчай кампаніяй. Пры жаданні яны маглі ў любы час спыніць выбарчы працэс. Такое ўражан-не, што пуняны сілы вельмі ха-целі тых выбараў і нават ўказан-ня новага кіраўніка. І вось тых, хто павінен быў па-сапраўднаму арганізаваць кампанію і аб'явіць вынікі галасавання, раптам далі задні ход. Як гэта зразумець? Як гуляно на руку рэжыму ці палі-тычнаму слепату? А магчыма, усё іх дзеянні трымаліся на трох

"Беларускіх сваях": авось, ня-бось ды як-небудзь.

У жыцці ёсць імгненні, у якія памірае мінулае і нараджа-еца нешта новае. Ноль пана таму палітыку, які не ўмее іх ад-чуваць. Такі дзець упарты чап-ляеца за мёртвае мінулае альбо заўчасна тарошыць новае, якое яшчэ не сфармаваўся. І тое, і другое прыносіць людзям толькі гора.

Падобна, нашыя палітыкі не адчулі ні адно ласавызначальнае імгненне. У выніку, як сказаў вядомы паэт:

Как мало пройдено дорог,
Как много сделано ошибок!

Агульнавядома: каб выраба-ца з ямы, трэба ладзіць драбкі, а не капачь глыбей. Нашыя ж палітыкі чамусьці настойліва паглыбляюць яму, у якой зна-ходзіцца. Возьмем грошы. Яны

— крывяноснае сістэма эканомікі, яе аснова. Але пры ця-перашняй інфляцыі рублі ператва-раюцца ў паперкі. Замест умаца-вання іх збіраюцца наогул паз-бавіцца сваіх грошай і ўвесці расійскія, гэты значыць, яшчэ паглыбіць яму крызісу. Наогул, эканоміка — дама даволі кап-рызлівая. Яна адпугаеца толькі на ласку. А яе ўвёсць час гвал-ціць, чаго яна не можа цярэць.

Азлін мудры чалавек зазна-чыў: "Карысны і ад змяі, калі ён ва ўмельных руках. Шкодны і паліны мёд, калі ён у руках нязмечка". Пасваляніку мёду ў нас хапае. Дзе і як адшуквае таго, хто з карысцю зможа выка-рыстаць нават ад?

Іван МАКАЛОВІЧ.
(Працяг будзе.)

ЗАСПЯВАЕМ ПРА БЕЛАРУСЬ!

БЕЛЫ ВЕТРАЗЬ

Ускрай дарогі шырока поле,
Ускрай дарогі вольная воля,
У белай далоні вянкі ружовы,
Вянкі ружовы ў белай далоні.

Родны краі! Родны краі!
Сава долю выбары!
Тада, усім народам
Па сваю Свабоду.

Над Беларэжэй гуляе вецер,
Над Беларэжэй ружовы вецер.
У чыстым полі вольныя коні,
Вольныя коні у чыстым полі.

Родны краі! Родны краі!
Нехта каля з вярпа.
На раздоллі белы конь
Калыхае ерваю.

Высока ў небе нямомы
вырай,
Высока ў небе белыя крылы.
У свеце белым чырвоны сонца
Чырвоны сонца ў свеце белым.

Родны краі! Родны краі!
Белы ветразь падымай.
Скора сонца ўстае
На белым — чырвоное.

Словы і музыка
Святаслава КАВАЛІЕВА,
Мінск.

Куды дзьме вецер

Настаўнікі беларускай гімназіі № 4 яшчэ толькі збіраюцца вывучаць беларускую мову...

Днямі завітаў я ў гімназію №4 г. Мінска, дзе праводзіўся сход настаўнікаў. Гутарка вялася пра пашырэнне нацыянальнага асродку ў гімназіі. Справа ў тым, што гэтая ўстанова лічыцца беларускамоўнай, і назва пад-крэслівае гэта. Дык гэта, на самай справе, больш фармальна. А вось фактычна... Нават некаторыя вы-кладчыкі беларускай мовы на пе-рапярэжках пераходзяць на больш зручную па ўжытку існуючую мову, і дзеці, маючы такіх "папулчалыні" прыклад, не карыстаюцца род-най мовай.

Кіраўніцтва гімназіі не ска-заць, каб дагэтуль нашта ўмаювала пазіцыю мовы тытуль-най нацыі. Праўда, дырэктар Юрый Бандронка вывучыў мову і, як сцвярджае, любіць ён. Ён атгоны з тым, што трэба стварыць сапраўдную нацыянальную гімна-зію, і абядае спраўдзіць гэтаму.

Будзем спадзявацца, што ды-рэктар гаварыў шыра, што ў хуткім часе ўстанова парадзе нас глыбінёй нацыянальнай прасторы. У той дзень я пераканалася: яшчэ жывучыя тут традыцыйны беларус-камоўна навучанні, якія выкладалі былі дырэктар спадарня Алякс-еява. З прымесным слухаў, з якой радасцю чыталі дзеці 4-га класа свае вершы, з ахвотай дэма-нстравалі сваё майстэрства рудакел-ля навучанні Ліліі Паповай.

Намеснік дырэктара Вольга Шалкоўская распавядала пра далу-чэнне дзяцей да беларускасці на

уроках. Дашч універсітэта куль-туры Аляксей Бураўкін выкладае ў гімназіі інфарматыку па бе-ларуску. Часткова па-беларуску вы-кладаюцца фізікультура, працоўнае навучанне, замежная мова. Вось амаль і ўсё... Асноўная прычына выкладання многіх прадметаў па-руску — нявядома мовы тытульнай нацыі. Хутка, вельмі хутка дзяржава ашчучыа себе ад арганізацыі курсу па яе вывучэнні. На сёння ў краіне няма нідзе такіх курсаў. Цікава, даядкі па веланні якой мовы ня-суць жадаючыя атрымаць грамадзянства Рэспублікі Беларусь? Але гэта запыт у другое ведамст-ва. У гімназіі ж настаўнікі, на-рэшце, вырашылі адкрыць курсы па вывучэнні роднай мовы. Спад-зяюся, што гэты рашэнне не заста-нецца на паперы.

Цікава было бачыць, як на сходзе настаўнікаў, бы ў лютэрску, адбіліся настроі ў адноснах да мовы большасці жыхароў сённяш-няй Беларусі. Хтосьці апантана абараняў беларусішчыну, камусьці было ўсё роўна. Запомнілася ла-канічнае выказванне настаўніцы беларускай мовы Алены Сярко: "Сорту патрэбна неба і карані, бо без іх — пустаць". Гэтыя словы за-палілі ўсіх, стала шумна ў зале, і па выкрыках, гарачых тлумачэннях, крыўдлівых казілах я зразумела, як жа сцімаліся педагогі ад гэтых бас-конных, гістарычна накіраваных матыянняў то да мовы, то ад яе. Ад гэтых маніпуляцый то прастыж-

насло, то непатрэбнасцю мовы. Ад гэтага выхавання то папярэж, то інтэрнацыяналі-стаў. І невыпадкова словы на-месніка дырэктара Вольгі Мароз пра тое, што класныя галзіны і выхавальная работа павінны весі-ся па-беларуску, наўдзітца, як падалося, ўспрынялі менавіта ўсяго толькі як словы, якія лёгка мяняюцца ў сувязі са змянаю абставін у краіне.

Але нацыянальны падмурак у гімназіі ёсць. Я пабачыла філімы, створаныя цэнтрам беларускай культуры ў гімназіі, пабывала ў "Бе-ларускай хаце", узвездзенай рубі-вымі рукамі мастака Аляксандра Грыгор'ева, з захваленнем слухала апавед старшын спіралі ТБМ "Берагіна" Тамара Буранавой і не намесніцы Ніны Мікуліч, партала інфармацыйна-забавяльняны ча-сопіс "

ДАЙДУЖЕСТ

В Косово погиб
военнослужащий РФ

Российский военнослужащий был убит в среду в Косово в результате обстрела патруля российских миротворцев албанскими экстремистами. Как сообщил российский военный атташе в Белграде генерал-лейтенант Евгений Барманцев, миротворец был убит албанским снайпером из засады. Российский военнослужащий получил смертельное ранение в голову и скончался по пути в госпиталь на американской базе Бондстил.

"Куклы" останутся на НТВ

Руководитель и владелец программы "Куклы" Василий Григорьев заявил, что программа останется на НТВ. По мнению Григорьева, обострение конфликта между "Газпром-Медиа" и "Медиа-Мостом" по "политической" линии может привести к уничтожению телекомпаний.

Киллер расстрелял
авторитета в его машине

В Москве убит активный участник одной из столичных преступных группировок 39-летний Владимир Комаров. Он был застрелен неизвестными в своей машине Mercedes. По словам очевидцев, к автомобилю подошел неизвестный и несколько раз выстрелил в водителя. После этого он сел в подождавшие его "Жигули" пятой модели и скрылся. В настоящее время уже установлены приметы преступников. Это мужчины на вид 25—30 лет, среднего роста. Для их розыска в городе объявлен план "Сирена-1".

Буданова готовят
к амнистии

Суд над полковником Будановым снова отложен. Судья упрекнул истцов в умышленном затягивании процесса, но все же перенес рассмотрение дела на сутки. Матери убитой полковником Будановым девушки дали это время, чтобы ознакомиться с десятком томами уголовного дела. Адвокат истца протестовал. Он сказал, что ночью можно убивать, а не читать. Тем временем адвокаты Буданова заговорили об амнистии для своего подзащитного.

Китай отпустил
американских летчиков

Министр иностранных дел Китая сообщил, что экипажу американского разведывательного самолета будет позволено покинуть страну после необходимых "формальностей". Министр сообщил, что экипаж США в Китае, который вручил ему письмо с официальными извинениями за то, что разведывательный самолет проник в воздушное пространство Китая и за смерть китайского пилота.

Медведи растерзали
директора зверинца

В испанском городе Соброн два медведя растерзали своего хозяина — директора зверинца Хосе Игнасио Арести. Медведи весом около 350 килограмм каждый затаскали директора в клетку, когда он стал загонять туда одного из животных, который каким-то образом оказался снаружи. Когда к клетке приблизился хозяин соседнего бара с охотничьим ружьем и несколькими выстрелами убил обоих животных, Арести был уже мертв. Все это происходило на глазах у посетителей и посетителей зверинца.

В тюремной больнице
Бородину стало лучше

Павел Бородин переведен из палаты интенсивной терапии в обычную палату в тюремной больнице кантонального госпиталя Женевы. Адвокат Бородина Роберт Ассаль заверил журналистов, что его подопечный находится под присмотром хороших врачей. Адвокат не уточнил, как долго Бородин еще пробудет в больнице.

Почему погибли 43 фаната

Президент Южной Африки Табо Мбеки объявил, что причиной смерти пострадавших в результате столкновений в Йоханнесбурге, в которой погибли по меньшей мере 43 человека, являлись толпы фанатов. Когда стадион был переполнен, они все равно давили на входе, пытаясь попасть на трибуны. Первый забитый гол еще больше взбудоражил болельщиков, и они устроили давку. Телевизионные кадры в прямом эфире риды лежащих на арене тел, покрытых одеялами. Травмы получили более 250 человек.

В Японии за кражу
арестован российский моряк

За магазинную кражу в порту Вакаяна на северном японском острове Хоккайдо в среду арестован моряк с российского судна "Фобос", доставившего в Японию крабы. 29-летний Виталий Бондаренко украл из магазина упаковку минеральной воды, когда его попытались задержать сотрудники магазина, пустив в ход кулаки.

В Японии за кражу
арестован российский моряк

По данным полиции, в порту Вакаяна за первые три месяца этого года за различные правонарушения было задержано 11 российских моряков — в четыре раза больше, чем за тот же период прошлого года.

В Японии за кражу
арестован российский моряк

В Японии за кражу арестован российский моряк. По данным полиции, в порту Вакаяна за первые три месяца этого года за различные правонарушения было задержано 11 российских моряков — в четыре раза больше, чем за тот же период прошлого года.

В Японии за кражу
арестован российский моряк

В Японии за кражу арестован российский моряк. По данным полиции, в порту Вакаяна за первые три месяца этого года за различные правонарушения было задержано 11 российских моряков — в четыре раза больше, чем за тот же период прошлого года.

Юрий ДРАКОХРУСТ

В недавнем цикле статей, опубликованных в "Народной воле", Вячеслав Оргиш обрушился с уничтожающей критикой на ведущих белорусских социологов. "Вина" социологов оказалась тяжелой и непротолкнутой — картина белорусского общества, рисуемая ими, оказалась совершенно несоответствующей представлениям автора статей. За что социологи были зачислены в наймиты режима и разоблачены как фальсификаторы.

В научном мире, к которому принадлежит и Вячеслав Оргиш, объективность — бесспорная ценность. Обычно ученые, пытающиеся подменить объективность своими собственными идеологическими или политическими представлениями, тщательно скрывают эту подмену. Не уважаемому Вячеславу Оргишу эти ухищрения ни к чему.

Он, например, выражает совершенно искреннее возмущение: как социологи смеют за западные деньги предоставлять данные, которые могут быть использованы существующей белорусской властью? "Западные налогоплательщики и их послы в Беларуси (например, г-н Вик) жаждут услышать от подрачников правду о том, как наш народ освобождается от популистских чар, а вместо этого получают очередной миф о том, как белорусы преданно любят и поддерживают своего вождя", — пишет Вячеслав Оргиш.

Тут наш уважаемый оппонент слегка перепутал. Это не забавный ЦК КПСС в советские времена "жаждал услышать правду о том", как советский народ освобождается от "чуждого капитализма" и с воодушевлением строит коммунизм. Эту "жажду" обосновывали тогда в точном соответствии с логикой г-на Оргиша: "Как за деньги советского народа и партии социологов смеют чернить партию и народ?"

Методика, с помощью которой ЦК КПСС удовлетворял свою "жажду", совпадала с рекомендациями изложенными в статьях Вячеслава Оргиша: "Вопрос о предоставлении грантов на социологические исследования должен быть поставлен в зависимости от поддержки КПСС."

Вячеслав ОРГИШ,
доктор философских наук

Вячеслав ОРГИШ,
доктор философских наук

Вячеслав ОРГИШ,
доктор философских наук

Вячеслав ОРГИШ,
доктор философских наук

Вячеслав ОРГИШ,
доктор философских наук

Вячеслав ОРГИШ,
доктор философских наук

Вячеслав ОРГИШ,
доктор философских наук

Вячеслав ОРГИШ,
доктор философских наук

Вячеслав ОРГИШ,
доктор философских наук

Вячеслав ОРГИШ,
доктор философских наук

Вячеслав ОРГИШ,
доктор философских наук

Вячеслав ОРГИШ,
доктор философских наук

Вячеслав ОРГИШ,
доктор философских наук

Вячеслав ОРГИШ,
доктор философских наук

Вячеслав ОРГИШ,
доктор философских наук

Вячеслав ОРГИШ,
доктор философских наук

Вячеслав ОРГИШ,
доктор философских наук

Вячеслав ОРГИШ,
доктор философских наук

Вячеслав ОРГИШ,
доктор философских наук

Вячеслав ОРГИШ,
доктор философских наук

Вячеслав ОРГИШ,
доктор философских наук

Вячеслав ОРГИШ,
доктор философских наук

Вячеслав ОРГИШ,
доктор философских наук

Вячеслав ОРГИШ,
доктор философских наук

Вячеслав ОРГИШ,
доктор философских наук

22—25 марта с.г. публиковались статьи В.Оргиша о социологии в Беларуси. Сегодня мы продолжаем тему

ЕЩЕ О ВЕЩАХ

ДИСКУССИЯ

В стране много толковых социологов, которые охотно и бескорыстно помогут разобраться, к каким берегам влечет будущего грантополучателя. Социология должна служить не абстрактному образу истины, а тем ее конкретным образом, которые полезны и необходимы для коммунистического развития нашего общества.

Поменяйте КПСС на КРДС и "коммунистический" на "демократический" — и совпадение будет полным.

На самом деле и западные посольства, и КРДС жаждут услышать от социологов просто правду. КПСС, кстати, в свое время накрылась медным тазом именно потому, что жаждала слышать только то, что соответствует ее представлениям и пожеланиям.

Но, может быть, наш уважаемый оппонент прав в своих методических упреках социологам, может, и правому, кому и принадлежат карты? И лишь Вячеслав Оргиш знает, как правильно проводить исследование?

Чтобы выяснить это, обратимся к примеру с сыром, которым он, судя по всему, очень гордится, поскольку упоминает на протяжении своих статей не сколько раз. "Проведите опрос по самой репрезентативной выборке, задайте белорусскому обществу вопрос: "Вы любите сыр?" Число положительных ответов едва ли уложится в 60%. Теперь этот же вопрос сформулируйте более конкретно. Например, спросите: "Вы любите сыр "Рокфор", тот самый, что имеет пикантный гнильный вкус и покрыт специальной грибковой плесенью?" В этом случае Вы с трудом наберете 15% тех, кто скажет: "Да, я вкус в нем нахожу".

Давайте продолжим начатый им эксперимент и зададим обществу вопрос иначе: "Вы любите французский сыр "Рокфор" с острым, томным и пикантным вкусом?" И сколько ответят "да" — не 80 ли процентов? При этом в нашем вопросе, как и в вопросе г-на Оргиша, нет прямой неправды, есть только выраженный предубежденный, лживый, а кому не гнильный сыр — на вкус и цвет товарища нет. И в примере, выдаваемом г-ном Оргишем за вершину социологической мудрости, и в нашем ус-

ловно сконструированном примере налицо навязывание своего мнения тем, кого опрашивают, что и является грубой фальсификацией общественного мнения.

Известный немецкий социолог Элизабет Ноль-Нойман писала: "С помощью опросов можно сплести все общество, но невозможно обратиться ко всему обществу". Вопрос со спрятанной в нем оценкой может убедить конкретного респондента в том, что "рокфор" — это плохо (или наоборот, хорошо). Но ведь в исследовании его мнение должно представлять, репрезентировать мнения еще тысяч людей, которых ни в чем не убедил! И результат с необходимостью оказывается фальшивкой, зеркала, в котором должно отражаться общество, подменяется портретом того, кто задает подобные вопросы.

Но может быть, справедливы упреки г-на Оргиша социологам относительно конкретных сюжетов белорусского политического бытия?

Например, наш уважаемый оппонент гневно обвиняется на исследованиях, которые, изучая отношение белорусов к России, осмеливаются задавать вопросы типа "Вы за или против углубления интеграции с Россией?" "За или против Вы будете голосовать на референдуме об объединении с Россией?" В ответах на эти вопросы большинство респондентов отвечает "за". Вячеслав Оргиш именует подобные вопросы бессмысленными. Не очень понятно, кстати, поче-

Кому из нижеперечисленных политиков
Вы доверяете в наибольшей степени? (в %)

	03.99	12.99	02.00	03.00	05.00	07.00	08.00	09.00
С. Милошвицу	14	13	17	20	19	17	21	18
В. Кошуняц	3	5	7	10	9	6	15	24
В. Дражковичу	8	6	7	8	6	4	4	2
З. Джинджичу	3	2	3	3	4	3	3	1

Источник: Web-сайт Центра политических исследований и изучения общественного мнения www.cpij.org

му они бессмысленны — скажем, не редкость, практикуемая и вовсе нет. Но именно о давнем этом господствующем мнении как раз и свидетельствуют и

науки, кроме всего прочего, это давать прогнозы, как поведут себя люди в той или иной ситуации, в частности, как проголосуют на референдуме.

Г-н Оргиш считает, что в ходе опросов людей следует спрашивать о конкретных вариантах взаимоотношений двух стран, и тогда сторонники полного слияния Беларуси и России оказываются в меньшинстве. Это, кстати, действительно так, но как все же объяснить, почему большинство отвечает "за" на вопросы, которые г-ну Оргишу представляются бессмысленными?

Тут среди потока ругани он допускает совершенно очаровательную оговорку-объяснение, риторически замая в скобках, кто же против самой идеи интеграции?

Во-первых, заметим, что эта оговорка фактически неверна — согласно данным опроса г-ном Оргишем "Новака" каждый пятый белорус как раз против этой идеи в принципе. Самое смешное, что эти данные приводятся в статье самого г-на Оргиша.

А во-вторых, в социально-психологическом смысле оговорка г-на Оргиша все же верна. Но именно поэтому она начисто опровергает его собственные рассуждения.

Действительно, всякий человек, знакомый с белорусской жизнью не понаслышке, прекрасно знает, что идея интеграции в Беларусь настолько популярна, ее приверженцев так

обручиваемые г-ном Оргишем данные социологов, и его собственные оговорки.

С другой стороны, именно в исследованиях нелюбимых г-ном Оргишем социологов было показано, что когда ставится вопрос о том, нужна или не нужна Беларусь независимость, за независимостью высказываются большинство. И вопросы с различными вариантами взаимоотношений двух стран — также не отъемлемая часть исследований этих ученых. Иное дело, что пропагандисты власти выдергивают из результатов этих исследований только то, что выгодно им. Но если топором можно не только колоть дрова, но и зарубить человека, то это не основание для того чтобы вовсе запретить изготовление и продажу этого орудия.

Рассмотрим теперь поучения уважаемого г-на Оргиша по поводу данных социологов о рейтингах политиков. Он страшно недоволен тем, что, согласно исследованиям, рейтинг Александра Лукашенко находится на достаточно высоком уровне, а все остальные политики значительно уступают ему в популярности.

По мнению г-на Оргиша, "сравнение политического веса, политической популярности политиков полностью корректно только тогда, когда равны прочие условия политической деятельности, в частности, ее информационное обеспечение". Он весьма убедительно излагает известные факты о том, что информационные программы БТ по своему содержанию заслуживают названия "Бенефис Лукашенко и немного о погоде" и что оппозиция в этих программах щедро поливают грязью, не давая и секунды на ответ. Это все и в самом деле гнусно, но это никак не подтверждает высказанный им тезис о том, что сравнение корректно только в равных условиях.

После победы Виклоса Кошуняцы на президентских выборах в Югославии довольно много писали о роли, которую сыграли в этой победе социологические опросы, предсказавшие эту победу. Однако влияние югославской социологии на результаты прошлых выборов объясняется именно ее объективностью, столь нелюбимой как телепере-

ней белорусской и тогдашней югославской властью, так и г-ном Оргишем.

Для иллюстрации привелем результаты опросов белградского Центра политических исследований и изучения общественного мнения (президентские выборы в Югославии состоялись 23 сентября 2000 года).

Разве перечисленные в таблице политики имели равное информационное обеспечение? Да ни в коем случае. На экране государственного телевидения царил Слободан Милошевич и его пропагандисты, именовавшие оппозиционеров "холодами Запада", "извращенцами", "мошенниками" и "гнинами". Саму же оппозицию к государственным СМИ и близко не подпускали. Более того, во время предвыборной кампании власть целенаправленно и изобретательно заставляла независимые средства массовой информации.

А югославские социологи, не знакомые с открытиями г-на Оргиша, работали по стандартным методикам и из года в год задавали "некорректные" вопросы: "Кому доверяете?" "Как оцениваете деятельность политика?" "Какого вы будете голосовать?" И сообщали результаты неселективный обществу: сообщали и тогда, когда Слободан Милошевич, несмотря на то, что был лидером народных симпатий, и тогда, когда возшла звезда Воислава Кошуняцы.

Глава же на собственном, писанном маслом портрете, невозможно увидеть никаких проблем, а значит, и невозможно найти правильных решений.

Не разбивайте зеркала! Это, батенька, архиполезная вещь.

Василий Кошуняца на президентских выборах в Югославии довольно много писали о роли, которую сыграли в этой победе социологические опросы, предсказавшие эту победу. Однако влияние югославской социологии на результаты прошлых выборов объясняется именно ее объективностью, столь нелюбимой как телепере-

верять, я только против того, чтобы Вы и Ваши подзащитные держали опрашиваемых (народ) за дураков. Согласен, одно дело спросить об интеграции отвлеченно, другое дело спросить конкретно. Вы за углубление интеграции с Россией, которая в перспективе приведет к утрате Беларусь государственного суверенитета, или Вы за углубление интеграции с Россией, но при условии, что Беларусь сохранит свой суверенитет?

Если же сделать методу Ваших друзей, надо сделать и тухлые яйца сложить в одну корзину и так провалить. Подобный подход заслуживает не только резкой критики.

Можно ли
вырастить рейтинг
из воздуха

Пытаюсь опровергнуть мою постановку проблемы рейтингов политических деятелей. Вы, г-н Дражкович, по сути дела, утверждаете, будто нет большой разницы между условиями политической деятельности, а информационное поле монополизировано одним человеком. Вы фактически стремитесь доказать, что рейтинг политика может вырасти... из воздуха. И приводите в качестве примера случай с нежданной победой Виклоса Кошуняцы, которого государство СМИ Югославии не жаловали своим вниманием. Но Вы умышленно игнорируете существование обстоятельств. "Неожиданный" рост рейтинга нынешнего югославского президента по-настоящему начался тогда, когда объединенная югославская оппозиция вывела на улицы югославских городов многие десятки тысяч югославов. Когда в Белграде начались массовые демонстрации, когда в центре города появились баррикады, когда Кошуняца, когда на его персональную раскритику были брошены все организационно-пропагандистские ресурсы государства, когда между собой оппозиция и ее западных друзей. Когда зарубежные СМИ повели массированную атаку на режим Милошевича. Когда речи будущего президента, несомненно, меры политики, распространились по всей стране.

К сказанному можно было бы добавить еще немало интересного. Но и открывающиеся обстоятельства достаточно, чтобы усомниться в том, что Кошуняца не выиграл в том, что кому-то придет в голову употре-

бить его как орудие убийства. Но давайте продолжим этот пассаж. Да, топором можно наколоть дрова, срубить иву. Но можно ли топором построить космический корабль, починить часы или сбросить Вашу замечательную бороду? Риторический вопрос, для этого нужны более тонкие инструменты. А можно ли в помощь топора основательно исследовать социальный организм? Тоже риторический вопрос. Между тем работа Ваших подзащитных очень напоминает работу тех, кто орудует этим первобытным инструментом. В своих статьях я лишь обратил внимание на то, что существуют более тонкие инструменты исследования социального мира, и призвал Ваших друзей сменить тоесак на скальпель и микроскоп. Не боевое то.

Вы же расценили мое выступление как покушение на Ваше любимое трюмо. Напротив. Старые, изношенные вещи рассыпаются сами собой. Напротив, чем скорее Вы и Ваши друзья это поймете, тем больше шансов, что Вашему кружку удачи обеспечат новым и, главное, современным прибором.

Слишком не сердитесь на меня за то, что скажу в заключение. Дискутировать с Вами не продуктивно и скучно. Не потому, что Вам неизвестны некие тонкости социального знания. Человеку не лишнему о способностях, это легко устранить. Хуже другое. Несмотря на то, что пишет Вы хлестко, Ваша мысль боезлива, она не решаетесь пойти дальше привычного, трясет за уши, когда Вы устремляетесь в партере и зрелище, которое открывается на театральных подмостках, для Вас представляется исчерпывающей правдой. Вы не интересуетесь ликами актеров, когда они снимают маски, ссыкаясь грим. Вам неважно, что где-то может пульсировать жизнь, которая достойна большого внимания, чем та, что видна в зеркале сцены.

Хоть Вы меня ругаете за поучения, напоследок не удержусь от совета. Не бойтесь зеркала. Оттуда прихлывает и туда уходят. Там начала и концы всей сущей твари. Там разскиваются ответы на трудные вопросы жизни. Только не перепутайте зеркала с потусторонностью, иначе рискуете никогда не вернуться домой.

А Вашим подзащитным передайте совет их учителя Козыма Прутков: "Если уж за полз к тебе червяк за шею, сам его дави и не давай лакею".

Ваше трюмо не стоит того, чтобы на него покушаться

Вячеслав ОРГИШ,
доктор философских наук

Вячеслав ОРГИШ,
доктор философских наук

Вячеслав ОРГИШ,
доктор философских наук

Вячеслав ОРГИШ,
доктор философских наук

Вячеслав ОРГИШ,
доктор философских наук

Вячеслав ОРГИШ,
доктор философских наук

Вячеслав ОРГИШ,
доктор философских наук

Вячеслав ОРГИШ,
доктор философских наук

Вячеслав ОРГИШ,
доктор философских наук

Вячеслав ОРГИШ,
доктор философских наук

Вячеслав ОРГИШ,
доктор философских наук

Вячеслав ОРГИШ,
доктор философских наук

Вячеслав ОРГИШ,
доктор философских наук

Вячеслав ОРГИШ,
доктор философских наук

Вячеслав ОРГИШ,
доктор философских наук

Вячеслав ОРГИШ,
доктор философских наук

Вячеслав ОРГИШ,
доктор философских наук

Вячеслав ОРГИШ,
доктор философских наук

Вячеслав ОРГИШ,
доктор философских наук

Вячеслав ОРГИШ,
доктор философских наук

Вячеслав ОРГИШ,
доктор философских наук

Вячеслав ОРГИШ,
доктор философских наук

Вячеслав ОРГИШ,
доктор философских наук

Вячеслав ОРГИШ,
доктор философских наук

Вячеслав ОРГИШ,
доктор философских наук

Вячеслав ОРГИШ,
доктор философских наук

Вячеслав ОРГИШ,
доктор философских наук

Вячеслав ОРГИШ,
доктор философских наук

Вячеслав ОРГИШ,
доктор философских наук

Вячеслав ОРГИШ,
доктор философских наук

Вячеслав ОРГИШ,
доктор философских наук

Вячеслав ОРГИШ,
доктор философских наук

Вячеслав ОРГИШ,
доктор философских наук

Вячеслав ОРГИШ,
доктор философских наук

Вячеслав ОРГИШ,
доктор философских наук

Вячеслав ОРГИШ,
доктор философских наук

Вячеслав ОРГИШ,
доктор философских наук

Вячеслав ОРГИШ,
доктор философских наук

Вячеслав ОРГИШ,
доктор философских наук

Вячеслав ОРГИШ,
доктор философских наук

Вячеслав ОРГИШ,
доктор философских наук

Вячеслав ОРГИШ,
доктор философских наук

Вячеслав ОРГИШ,
доктор философских наук

Вячеслав ОРГИШ,
доктор философских наук

Вячеслав ОРГИШ,
доктор философских наук

Вячеслав ОРГИШ,
доктор философских наук

Вячеслав ОРГИШ,
доктор философских наук

Вячеслав ОРГИШ,
доктор философских наук

Вячеслав ОРГИШ,
доктор философских наук

Вячеслав ОРГИШ,
доктор философских наук

Вячеслав ОРГИШ,<

КОМАНДИРОВКА

ТРЕВОГИ ЖЕНЫ ХУДОЖНИКА

На Западе картины Александра Исачева стоят от 25 до 100 тысяч долларов. В Беларуси редкие коллекционеры могут похвастаться его работами. Картины мастера не выставляются ни в одном музее страны. А несколько лет назад неизвестные ограбили вдову художника и его мать

Александр Исачев ушел из жизни тогда, когда его имя стремительно приобретало известность. В 1987 году состоялся его первая персональная выставка в родной Речице. На картины молодого художника ехали смотреть со всей Беларуси. За несколько дней экспозицию посетили тысячи людей. Выставка имела необыкновенный успех. Сразу же посыпались предложения выставить в столице. Казалось, впереди у Исачева большие перспективы. Но спустя три дня после выставки Саши не стало. Он умер в своей мастерской. Злые языки разнесли по городу слух о том, что художник любил выпить и сердце не выдержало нагрузки. Были и другие версии...

Портрет жены художника. И эту картину грабители вынесли из квартиры Исачевых.

Сегодня меньше всего хочется рассказывать о той неожиданной смерти, копаться в ее причинах. Александр Исачев умер в возрасте Христа, и в этом есть что-то символическое. Тема христианства была одной из любимых в его творчестве. На похоронах Исачева было очень много людей. Какими-то неведомыми путями жители Речицы узнали о трагедии и пришли проститься с талантливым земляком.

Через полгода после смерти Исачева в Минске во Дворце профсоюзов открылась выставка художника, организованная его вдовой — Натальей Николаевной. Тогда, помню, в столице творилось что-то невероятное. Тысячи минчан шли на Исачева. Люди стояли часами в километровой очереди, только бы увидеть работы художника из Речицы. Не было, наверное, ни одной газеты в стране, которая не писала бы об Исачеве.

Рассказывает Наталья Исачева, вдова художника:

— Все те трагические тона, которыми окрашены статьи, фильм — «не дали, закопали, похоронили» — меня тогда сильно раздражали. Потому что такое восприятие не отражает ни жизни Саши, ни его настроения в этой жизни. Даже если вспомнить, что у него были периоды депрессии. А у кого из творческих людей их не было? Почему на Западе звезды, которые имеют все, тоже порой прожигают драматическую жизнь и заканчивают ее рано. Это не обязательно социальные условия. В Исачеве — это попытка прожить все, испытать все на собственной шкуре: и плохое, и хорошее. Он во всем был максималистом.

В оценке Исачева неправы и враги, которые пытаются убить его имя, и друзья, готовые защитить его, находя объяснение его «неудачливости» жизни и карьеры в том, что «социальная среда заела, сломила». Это не так. Он стал таким БЛАГОДАРИ той среде. БЛАГОДАРИ и ВОПРЕКИ одноклассникам. Это был совершенно сознательный выбор, совершенно четкое представление о том, что его ждет. И например, то, что случилось в 1987 году, То, что случилось в 1987 году,

объясняется новым поворотом, перестроением настроением в обществе. Питерскому коллекционеру Георгию Михайлову после долгих судебных разбирательств разрешили выехать за границу. Он организовал в Мюнхене выставку, где были показаны и картины Саши. И тут кто-то остановился: в стране перестройки, скажут, опыт талантливого имя пропущен. Выставку Александру предложили первые лица города.

При жизни Исачев подарил и продал очень много своих работ. Когда в Речице монтировалась выставка, он долго собирал свои картины. Потом через год на выставке в Минске вдове художника удалось показать значительное количество работ мастера. Часть картин была привезена из Ленинграда, из коллекции Георгия Михайлова. В свое время известный питерский коллекционер первым обратил внимание на молодого белорусского художника. Михайлов устанавливал выставки неформалов в Ленинграде, где всегда были представлены работы Исачева. И сегодня самая большая коллекция работ белорусского мастера хранится именно в фонде Михайлова в Санкт-Петербурге.

После смерти Исачева в 1988 году цены на его работы сразу подскочили. За одну картину художника предлагали до трех тысяч долларов — по тем временам сумма аховая. Кто-то делал на

картинах Исачева бизнес, кто-то прятал полотна подальше, зная, что является владельцем бесценных картин. Вдове художника настойчиво звонили с предложением купить работы мужа.

Рассказывает Наталья Исачева:

— Я никогда не пыталась продать работы Александра. Ни одной картины. Это не просто мой капитал. Это наследство мужа. Отца. Я должна была передать их детям. У меня многие спрашивали, пробовала ли я после смерти Саши выкупить его работы. Мне удалось выкупить две небольшие работы, но потом это стало недоступным. После смерти Исачева стоимость его картин колебалась от 1,5 до 3 тысяч долларов. А продавали их за 25 тысяч долларов. Я прекрасно понимаю, что вокруг этого крутятся криминалы.

За 14 лет творчества Исачев оставил более полутысячи работ. С 1975 года Наталья Николаевна создала каталог работ мужа. Это было сделать непросто. Свои первые картины художник не подписывал. Это уже потом выработалась привычка оставлять на полотнах свой автограф. Но Наталья Николаевна нашла и те, как определить, когда-то Исачев, неизвестные работы. Ей удалось не просто законспектировать, что и когда создал муж, а сделать слайды с его работ.

Творчество Исачева интересовало не только его жену, критиков, искусствоведов. Несколько лет назад началось настоящее охота на картины художника.

В декабре 1995 года грабители проникли в квартиру Натальи Николаевны. В тот день дома была только дочь Исачевых — 14-летняя Маша. Когда позвонили в дверь, девушка ничего не подозревая, пошла ее открывать. На площадке стояло пятеро людей в масках. Не дав Маше опомниться, бандиты схватили ее и втащили в квартиру. «Будешь себя хорошо вести, оставишь жить» — услышала перепуганная девочка. Ее привязали к стулу, надели на голову наволочку...

Грабители вынесли из дома все работы мастера, написанные маслом. Захватили с собой печатную продукцию, фото- и слайдовый каталог, который с таким трудом составляла Наталья Николаевна. Больше преступники ничего не тронули. За несколько недель до этой трагедии была ограблена мать художника. В тот год бандиты «попытали» буквально у всех жителей Речицы, кто имел дома картины мастера.

Возбужденные по факту ограблений уголовные дела результаты не дали. И сегодня неизвестно, кто украл работы Исачева, где спрятаны эти картины.

Рассказывает Наталья Исачева:

— Правильно говорил Сама: у работ сына судьба. Пусть когда-то, уже не при нашей жизни, но где-то эти картины всплывут. Печально, но криминал и рынок чувствуют истинную ценность художника раньше, чем те, кому до него службы показались бы провальными интерес к творчеству Александра.

Знаете, это сегодня я могу так рассуждать. А тогда... Это были вторые похороны. Даже трудно сказать, что было дальше... Сашина смерть — не есть исчезновение. Он умер, но продолжал быть. Он продолжался в своих работах, детях. А когда украл картины, я вдруг поняла, что без них и никогда не смогу вернуться к жизни.

Наталья Исачева живет в обычной трехкомнатной квартире в центре Речицы. Работает в средней школе. У детей свои семьи. На Западе рыночная стоимость картин ее мужа оценивается более чем в миллион долларов, а Наталья Николаевна живет на скромную учительскую зарплату.

В ее доме почти нет произведений мужа. На стенах — картины сына Ярослава. Он рисует со школьной скамьи. В Речице уже состоялись две его выставки. Экспозиция работ Ярослава Исачева прошла в Гомеле. И никогда не сравнивала сына и мужа, — говорит Наталья Николаевна. — Это два дорогих мне человека. Мои оценки будут субъективными».

Говорит Ярослав Исачев, сын художника:

— Когда люди узнают, чей я сын, тотчас сразу со мной общаются. Но фамилия и меняет. Сразу сравнивают с отцом: похож или не похож, продолжаешь ли дело, хотя какое дело нити толком и не знает.

Сегодня ни в одном известном музее Беларуси не присутствует Александр Исачев. Нескольким картин художника хранятся только в Речицком краеведческом музее. Но их посетителям не показывают. После серии ограблений, прокатившихся по Речице, руководство музея приняло, видимо, единственное верное решение: спрятало их от глупых пошляков. Теперь все жутко, когда музей переедет в новое здание, где станет возможным выставить Исачева.

Говорит Наталья Исачева:

— Складывается странная ситуация. Для историков, для культурологов Исачев как явление существует. Он упоминается в курсе истории для старших классов средних школ в разделе «Культура Беларуси», о нем пишут рефераты на уроках мировой художественной культуры в школах, средних и высших учебных заведениях. Но не существует Исачев ни для Министерства культуры страны, ни для Союза художников. То, что было занесено в свое время, будет или не будет собираться наследие Исачева в Беларуси, ушли в глубокое молчание, если не противостоятся.

Еще в 1990 году распорядитель Фонда Свободного Русского современного искусства Михайлов обратился в Управление культуры Минска с просьбой посодействовать в покупке дома для организации мемориала Александру Исачеву в Минске. И получил отказ. А ведь Михайлов просил разрешения купить дом и устроить мемориал за счет своего фонда. Чем это могло помешать Управлению культуры выполнять его планы?

Недавно в Лондоне была продана одна из работ известного белорусского художника Казимира Малевича «Супрематическая композиция». Счастливым обладателем картины пришлось заплатить за нее более 17 миллионов долларов. Известный «Черный квадрат» художника оценивается сегодня в 20 миллионов долларов. В ближайшее время это произведение будет выставлено на продажу. Но, судя по всему, среднй темп роста цен на произведения нашей страны не будет. Самое удивительное, что на родине мастера не может говорить, дорого. Сто лет назад, при жизни художника, а потом и после его смерти, эти работы стоили значительно меньше. Но также не были востребованы на Родине.

Мария ЭЙСМОНТ.

СПОРТ

Гра беларускі хакей і японскую гарэзку

Даведка «Народнай волі». Андрэй Скабелка. Нападаючы. Наралдзіўся 21 студзеня ў Мінску. Выхаванец хакейнай школы «Юнаства». Выступаў за ЦСКА(Масква), СКА(Хабараўск), «Цівалі»(Мінск), «Тарпеда»(Яраслаўль), «АК Барс»(Казань). Зараз выступае за «Ладу»(Тальяці). Чэмпіён Беларусі 1993—1995 гадоў. Лепшы хакеіст краіны 1994 і 1997 гадоў. Чэмпіён Расіі 1997 года. Бронзавы прызёр чэмпіянату Расіі 1998 года. У складзе зборнай Беларусі гуляў на чэмпіянатах свету 1994—2000 гадоў. Удзельнік Алімпійскіх гульняў 1998 года. Жыве ў Расіі.

Працавітасць — падмурак удачы. Мы настайна працуем увесь час, мы гуляем складана матчы, каб удача зірнула на нас.

— Андрэй, чаму вырашылі пакінуць Беларусь?

— Гэта апыралася ў 1995 годзе. Далей не было ніякага сенсу тут заставацца. Бо нікто тады ў Мінску не быў зацікаўлены ў тым, каб мы заставаліся гуляць на радзіме. Я маю на ўвазе сваіх прадаўцаў. З іх боку было аб'явае стаўленне да хакеістаў. І тады я вырашыў эхаць у Расію. Чаму не ў Амерыку? А які сэнс мне быў ехаць за акян, калі я не стаў на «драбле» ні ў аднаго з НХЛ-аўскіх клуб? А ехаць у ніжэйшыя лігі паўночна-амерыканскага хакея не было ніякага жадання.

Паправаўшы ў Яраслаўль, транзітам праз Казань я апынуўся ў тальяцінскай «Ладзе». Калі параўнаць стыль гульні гэтых каманд, скажу: «Тарпеда» і «АК Барс» падобныя сваёй сілавой гульні, а «Лада» паказвае больш разумную, камбінаторную гульню.

Якую ролю ў вашых пераходах адгравае фінансавы бак?

Ну, канешне ж, я не за бясплатна гуляю, новашта тут ігналь, калі на самай справе фінансы маюць не апошняе значэнне. Тым больш, што ў мяне сям'я: жонка, якая ўсім мне дапамагае, васьміга-

довы сын — ён таксама займаецца хакеем, і маленькая дачка, якой два з паловай гады.

Мая сям'я ўжо прывыччалася да пастаянных раз'ездаў, бо гэта частка маёй працы — нічога з гэтым не зробіш.

— Андрэй, на Вашу думку, дзе ўзровень жыцця вышэй: у нас ці ў Расіі?

— Хаця я і не эканаміст, мне здаецца, што ўзровень жыцця вышэй у Расіі. Мяркую па ўзроўні зарплат у тым жа Тальяці і ў нашай сталіцы. Гэта розныя рэчы. Складана казаць, пры якіх умовах я вярнуўся б гуляць у Беларусь. Ужо не першы год ходзяць чуткі аб стварэнні ў Мінску хакейнага «суперклуба», але я думаю гэта на ўзроўні чутак і застанецца. Тут не трэба ствараць «суперклуб», тут трэба ствараць беларускі хакей. Дзе будзе гуляць «каманда-мара»? У чэмпіянаце УЕХЛ — няма сэнсу, а ў Расію беларускую каманду ніхто не пусціць. Трэба ствараць свой чэмпіянат, тым больш, што набаўдвалі столькі каткоў...

— Якія ўражанні пакінула зیمавая Алімпіада ў Наганэ?

— Пра ўсе і не расказаць! Давалася пакаштаваць японскую гарэзку, сакі. Пасля Алімпіады завішлі ў супраборанне, яны ўжо ў стварэнні расійскага клуба. І яны на-працілі мяне да сябе. Далей у мяне расцалася служба.

Паўгода я праслужыў у маскоўскай армейскай камандзе. Дарэчы, мне давялося згуляць дзве гульні за асноўны склад каманды ў адной тройцы — спадбалілім і Макаравым. Затым я апынуўся ў Ха-бараўску — даслужыцца. Я не ведаю чаму — можа, трэнерам не спадаваўся, можа, яшчэ што. Карэйскі качушы, вырашылі мяне адправіць на стажыроўку ў армейскі клуб Ха-бараўска. А ўжо адтуль я вярнуўся ў Беларусь, дзе гуляў за сталічны «Цівалі».

Потым я трапіў у маладзёжную каманду маскоўскага ЦСКА. У складзе «Юнаства» мы выступалі на турніры ў Кіеве, дзе мая гульня спадбаліла трэнерам расійскага клуба. І яны на-працілі мяне да сябе. Далей у мяне расцалася служба.

Паўгода я праслужыў у маскоўскай армейскай камандзе. Дарэчы, мне давялося згуляць дзве гульні за асноўны склад каманды ў адной тройцы — спадбалілім і Макаравым. Затым я апынуўся ў Ха-бараўску — даслужыцца. Я не ведаю чаму — можа, трэнерам не спадаваўся, можа, яшчэ што. Карэйскі качушы, вырашылі мяне адправіць на стажыроўку ў армейскі клуб Ха-бараўска. А ўжо адтуль я вярнуўся ў Беларусь, дзе гуляў за сталічны «Цівалі».

Потым я трапіў у маладзёжную каманду маскоўскага ЦСКА. У складзе «Юнаства» мы выступалі на турніры ў Кіеве, дзе мая гульня спадбаліла трэнерам расійскага клуба. І яны на-працілі мяне да сябе. Далей у мяне расцалася служба.

Паўгода я праслужыў у маскоўскай армейскай камандзе. Дарэчы, мне давялося згуляць дзве гульні за асноўны склад каманды ў адной тройцы — спадбалілім і Макаравым. Затым я апынуўся ў Ха-бараўску — даслужыцца. Я не ведаю чаму — можа, трэнерам не спадаваўся, можа, яшчэ што. Карэйскі качушы, вырашылі мяне адправіць на стажыроўку ў армейскі клуб Ха-бараўска. А ўжо адтуль я вярнуўся ў Беларусь, дзе гуляў за сталічны «Цівалі».

Потым я трапіў у маладзёжную каманду маскоўскага ЦСКА. У складзе «Юнаства» мы выступалі на турніры ў Кіеве, дзе мая гульня спадбаліла трэнерам расійскага клуба. І яны на-працілі мяне да сябе. Далей у мяне расцалася служба.

Паўгода я праслужыў у маскоўскай армейскай камандзе. Дарэчы, мне давялося згуляць дзве гульні за асноўны склад каманды ў адной тройцы — спадбалілім і Макаравым. Затым я апынуўся ў Ха-бараўску — даслужыцца. Я не ведаю чаму — можа, трэнерам не спадаваўся, можа, яшчэ што. Карэйскі качушы, вырашылі мяне адправіць на стажыроўку ў армейскі клуб Ха-бараўска. А ўжо адтуль я вярнуўся ў Беларусь, дзе гуляў за сталічны «Цівалі».

Потым я трапіў у маладзёжную каманду маскоўскага ЦСКА. У складзе «Юнаства» мы выступалі на турніры ў Кіеве, дзе мая гульня спадбаліла трэнерам расійскага клуба. І яны на-працілі мяне да сябе. Далей у мяне расцалася служба.

Паўгода я праслужыў у маскоўскай армейскай камандзе. Дарэчы, мне давялося згуляць дзве гульні за асноўны склад каманды ў адной тройцы — спадбалілім і Макаравым. Затым я апынуўся ў Ха-бараўску — даслужыцца. Я не ведаю чаму — можа, трэнерам не спадаваўся, можа, яшчэ што. Карэйскі качушы, вырашылі мяне адправіць на стажыроўку ў армейскі клуб Ха-бараўска. А ўжо адтуль я вярнуўся ў Беларусь, дзе гуляў за сталічны «Цівалі».

Потым я трапіў у маладзёжную каманду маскоўскага ЦСКА. У складзе «Юнаства» мы выступалі на турніры ў Кіеве, дзе мая гульня спадбаліла трэнерам расійскага клуба. І яны на-працілі мяне да сябе. Далей у мяне расцалася служба.

Паўгода я праслужыў у маскоўскай армейскай камандзе. Дарэчы, мне давялося згуляць дзве гульні за асноўны склад каманды ў адной тройцы — спадбалілім і Макаравым. Затым я апынуўся ў Ха-бараўску — даслужыцца. Я не ведаю чаму — можа, трэнерам не спадаваўся, можа, яшчэ што. Карэйскі качушы, вырашылі мяне адправіць на стажыроўку ў армейскі клуб Ха-бараўска. А ўжо адтуль я вярнуўся ў Беларусь, дзе гуляў за сталічны «Цівалі».

Потым я трапіў у маладзёжную каманду маскоўскага ЦСКА. У складзе «Юнаства» мы выступалі на турніры ў Кіеве, дзе мая гульня спадбаліла трэнерам расійскага клуба. І яны на-працілі мяне да сябе. Далей у мяне расцалася служба.

Паўгода я праслужыў у маскоўскай армейскай камандзе. Дарэчы, мне давялося згуляць дзве гульні за асноўны склад каманды ў адной тройцы — спадбалілім і Макаравым. Затым я апынуўся ў Ха-бараўску — даслужыцца. Я не ведаю чаму — можа, трэнерам не спадаваўся, можа, яшчэ што. Карэйскі качушы, вырашылі мяне адправіць на стажыроўку ў армейскі клуб Ха-бараўска. А ўжо адтуль я вярнуўся ў Беларусь, дзе гуляў за сталічны «Цівалі».

Потым я трапіў у маладзёжную каманду маскоўскага ЦСКА. У складзе «Юнаства» мы выступалі на турніры ў Кіеве, дзе мая гульня спадбаліла трэнерам расійскага клуба. І яны на-працілі мяне да сябе. Далей у мяне расцалася служба.

Паўгода я праслужыў у маскоўскай армейскай камандзе. Дарэчы, мне давялося згуляць дзве гульні за асноўны склад каманды ў адной тройцы — спадбалілім і Макаравым. Затым я апынуўся ў Ха-бараўску — даслужыцца. Я не ведаю чаму — можа, трэнерам не спадаваўся, можа, яшчэ што. Карэйскі качушы, вырашылі мяне адправіць на стажыроўку ў армейскі клуб Ха-бараўска. А ўжо адтуль я вярнуўся ў Беларусь, дзе гуляў за сталічны «Цівалі».

Потым я трапіў у маладзёжную каманду маскоўскага ЦСКА. У складзе «Юнаства» мы выступалі на турніры ў Кіеве, дзе мая гульня спадбаліла трэнерам расійскага клуба. І яны на-працілі мяне да сябе. Далей у мяне расцалася служба.

Паўгода я праслужыў у маскоўскай армейскай камандзе. Дарэчы, мне давялося згуляць дзве гульні за асноўны склад каманды ў адной тройцы — спадбалілім і Макаравым. Затым я апынуўся ў Ха-бараўску — даслужыцца. Я не ведаю чаму — можа, трэнерам не спадаваўся, можа, яшчэ што. Карэйскі качушы, вырашылі мяне адправіць на стажыроўку ў армейскі клуб Ха-бараўска. А ўжо адтуль я вярнуўся ў Беларусь, дзе гуляў за сталічны «Цівалі».

Потым я трапіў у маладзёжную каманду маскоўскага ЦСКА. У складзе «Юнаства» мы выступалі на турніры ў Кіеве, дзе мая гульня спадбаліла трэнерам расійскага клуба. І яны на-працілі мяне да сябе. Далей у мяне расцалася служба.

Паўгода я праслужыў у маскоўскай армейскай камандзе. Дарэчы, мне давялося згуляць дзве гульні за асноўны склад каманды ў адной тройцы — спадбалілім і Макаравым. Затым я апынуўся ў Ха-бараўску — даслужыцца. Я не ведаю чаму — можа, трэнерам не спадаваўся, можа, яшчэ што. Карэйскі качушы, вырашылі мяне адправіць на стажыроўку ў армейскі клуб Ха-бараўска. А ўжо адтуль я вярнуўся ў Беларусь, дзе гуляў за сталічны «Цівалі».

Потым я трапіў у маладзёжную каманду маскоўскага ЦСКА. У складзе «Юнаства» мы выступалі на турніры ў Кіеве, дзе мая гульня спадбаліла трэнерам расійскага клуба. І яны на-працілі мяне да сябе. Далей у мяне расцалася служба.

Паўгода я праслужыў у маскоўскай армейскай камандзе. Дарэчы, мне давялося згуляць дзве гульні за асноўны склад каманды ў адной тройцы — спадбалілім і Макаравым. Затым я апынуўся ў Ха-бараўску — даслужыцца. Я не ведаю чаму — можа, трэнерам не спадаваўся, можа, яшчэ што. Карэйскі качушы, вырашылі мяне адправіць на стажыроўку ў армейскі клуб Ха-бараўска. А ўжо адтуль я вярнуўся ў Беларусь, дзе гуляў за сталічны «Цівалі».

Потым я трапіў у маладзёжную каманду маскоўскага ЦСКА. У складзе «Юнаства» мы выступалі на турніры ў Кіеве, дзе мая гульня спадбаліла трэнерам расійскага клуба. І яны на-працілі мяне да сябе. Далей у мяне расцалася служба.

Паўгода я праслужыў у маскоўскай армейскай камандзе. Дарэчы, мне давялося згуляць дзве гульні за асноўны склад каманды ў адной тройцы — спадбалілім і Макаравым. Затым я апынуўся ў Ха-бараўску — даслужыцца. Я не ведаю чаму — можа, трэнерам не спадаваўся, можа, яшчэ што. Карэйскі качушы, вырашылі мяне адправіць на стажыроўку ў армейскі клуб Ха-бараўска. А ўжо адтуль я вярнуўся ў Беларусь, дзе гуляў за сталічны «Цівалі».

Потым я трапіў у маладзёжную каманду маскоўскага ЦСКА. У складзе «Юнаства» мы выступалі на турніры ў Кіеве, дзе мая гульня спадбаліла трэнерам расійскага клуба. І яны на-працілі мяне да сябе. Далей у мяне расцалася служба.

Паўгода я праслужыў у маскоўскай армейскай камандзе. Дарэчы, мне давялося згуляць дзве гульні за асноўны склад каманды ў адной тройцы — спадбалілім і Макаравым. Затым я апынуўся ў Ха-бараўску — даслужыцца. Я не ведаю чаму — можа, трэнерам не спадаваўся, можа, яшчэ што. Карэйскі качушы, вырашылі мяне адправіць на стажыроўку ў армейскі клуб Ха-бараўска. А ўжо адтуль я вярнуўся ў Беларусь, дзе гуляў за сталічны «Цівалі».

Потым я трапіў у маладзёжную каманду маскоўскага ЦСКА. У складзе «Юнаства» мы выступалі на турніры ў Кіеве, дзе мая гульня спадбаліла трэнерам расійскага клуба. І яны на-працілі мяне да сябе. Далей у мяне расцалася служба.

Паўгода я праслужыў у маскоўскай армейскай камандзе. Дарэчы, мне давялося згуляць дзве гульні за асноўны склад каманды ў адной тройцы — спадбалілім і Макаравым. Затым я апынуўся ў Ха-бараўску — даслужыцца. Я не ведаю чаму — можа, трэнерам не спадаваўся, можа, яшчэ што. Карэйскі качушы, вырашылі мяне адправіць на стажыроўку ў армейскі клуб Ха-бараўска. А ўжо адтуль я вярнуўся ў Беларусь, дзе гуляў за сталічны «Цівалі».

Потым я трапіў у маладзёжную каманду маскоўскага ЦСКА. У складзе «Юнаства» мы выступалі на турніры ў Кіеве, дзе мая гульня спадбаліла трэнерам расійскага клуба. І яны на-працілі мяне да сябе. Далей у мяне расцалася служба.

Паўгода я праслужыў у маскоўскай армейскай камандзе. Дарэчы, мне давялося згуляць дзве гульні за асноўны склад каманды ў адной тройцы — спадбалілім і Макаравым. Затым я апынуўся ў Ха-бараўску — даслужыцца. Я не ведаю чаму — можа, трэнерам не спадаваўся, можа, яшчэ што. Карэйскі качушы, вырашылі мяне адправіць на стажыроўку ў армейскі клуб Ха-бараўска. А ўжо адтуль я вярнуўся ў Беларусь, дзе гуляў за сталічны «Цівалі».

Потым я трапіў у маладзёжную каманду маскоўскага ЦСКА. У складзе «Юнаства» мы выступалі на турніры ў Кіеве, дзе мая гульня спадбаліла трэнерам расійскага клуба. І яны на-працілі мяне да сябе. Далей у мяне расцалася служба.

Паўгода я праслужыў у маскоўскай армейскай камандзе. Дарэчы, мне давялося згуляць дзве гульні за асноўны склад каманды ў адной тройцы — спадбалілім і Макаравым. Затым я апынуўся ў Ха-бараўску — даслужыцца. Я не ведаю чаму — можа, трэнерам не спадаваўся, можа, яшчэ што. Карэйскі качушы, вырашылі мяне адправіць на стажыроўку ў армейскі клуб Ха-бараўска. А ўжо адтуль я вярнуўся ў Беларусь, дзе гуляў за сталічны «Цівалі».

Потым я трапіў у маладзёжную каманду маскоўскага ЦСКА. У складзе «Юнаства» мы выступалі на турніры ў Кіеве, дзе мая гульня спадбаліла трэнерам расійскага клуба. І яны на-працілі мяне да сябе. Далей у мяне расцалася служба.

Паўгода я праслужыў у маскоўскай армейскай камандзе. Дарэчы, мне давялося згуляць дзве гульні за асноўны склад каманды ў адной тройцы — спадбалілім і Макаравым. Затым я апынуўся ў Ха-бараўску — даслужыцца. Я не ведаю чаму — можа, трэнерам не спадаваўся, можа, яшчэ што. Карэйскі качушы, вырашылі мяне адправіць на стажыроўку ў армейскі клуб Ха-бараўска. А ўжо адтуль я вярнуўся ў Беларусь, дзе гуляў за сталічны «Цівалі».

Потым я трапіў у маладзёжную каманду маскоўскага ЦСКА. У складзе «Юнаства» мы выступалі на турніры ў Кіеве, дзе мая гульня спадбаліла трэнерам расійскага клуба. І яны на-працілі мяне да сябе. Далей у мяне расцалася служба.

Паўгода я праслужыў у маскоўскай армейскай камандзе. Дарэчы, мне давялося згуляць дзве гульні за асноўны склад каманды ў адной тройцы — спадбалілім і Макаравым. Затым я апынуўся ў Ха-бараўску — даслужыцца. Я не ведаю чаму — можа, трэнерам не спадаваўся, можа, яшчэ што. Карэйскі качушы, вырашылі мяне адправіць на стажыроўку ў армейскі клуб Ха-бараўска. А ўжо адтуль я вярнуўся ў Беларусь, дзе гуляў за сталічны «Цівалі».

Потым я трапіў у маладзёжную каманду маскоўскага ЦСКА. У складзе «Юнаства» мы выступалі на турніры ў Кіеве, дзе мая гульня спадбаліла трэнерам расійскага клуба. І яны на-працілі мяне да сябе. Далей у мяне расцалася служба.

Паўгода я праслужыў у маскоўскай армейскай камандзе. Дарэчы, мне давялося